Ազգ
Azg
armenian daily
15 ՅՈՒՆԻՍ 1995, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 111 (865)

Նվիրատվություններ Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության նախընտրական բանկային հաշվին

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության գրասենյակից հաղորդեցին, որ արձանագրվել են առաջին փոխանցումները կուսակցության նախընտրական բանկային հաշվին՝ «Պրոմեթեւս» բաժնետիրական բանկի 700013 կոդ 370101705 համարով: Գումարներ են փոխանցել «Լուսաբաց» ֆիրմայի տնօրեն Հարություն Առաքելյանը՝ 193000 դրամ, ՀՌԱԿ ՀՎ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը՝ 20000 դրամ, գործարար Սամվել Գասպարյանը՝ 4000 դրամ, Երեւանի տնտեսագիտական ինստիտուտի բանասիրական ֆակուլտետի դեկան՝ դոկտ. Գառնիկ Անանյանը՝ 500 դրամ, իրավաբանական ֆակուլտետի դեկան՝ պրոֆ. Ռաֆիկ Պետրոսյանը՝ 1000 դրամ, ՀՀ ժողովրդական արտիստ, ՀԹՄՄ նախագահ Ժիրայր ... Դոլլաքյանը՝ 800 դրամ, Երեւանի տնտեսագիտական ինստիտուտի պրոֆեսորներ Լեւոն Եզեկյանը, Նորիկ Այվազյանը, Շահեն Պետրոսյանը, Ներոն Ափյանը եւ Գեղամ Կարախանյանը՝ 800-ական դրամ, լրագրող Համբարձում Աղաբեկյանը՝ 500 դրամ, Մանկավարժական ինստիտուտի դասախոսներ Գեւորգ Թադեւոսյանը, Սեյրան Օհանյանը եւ Սամվել Սամվելյանը՝ 1000-ական դրամ: Փոխանցումները շարունակվում են:

ԼՈՒՐԵՐԻ ՀՈՍՔԻՑ

Քոլեյնիի հրաժեշտի հանդիպումը ՀՌԱԿ գրասենյակում

Հունիսի 13-ին, Հայաստանի Ռամկավար Ազատական Կուսակցության գրասենյակ այցելեց ՀՀ-ում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանության խորհրդական, դեսպանի տեղակալ Մոհամեդ Ֆարհադ Քոլեյնին, որը տեսակցություն ունեցավ ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանի հետ:

Հանդիպման ընթացքում քննարկվեցին հայ-իրանական բարեկամական հարաբերություններին առնչվող հարցեր: Ռուբեն Միրզախանյանը բարձր գնահատելով պարոն Քոլեյնու ջանքերը երկու երկրների միջեւ հարաբերությունների ամրապնդման գործում, հաջողություն մաղթեց նրան առաջիկա իր աշխատանքներում:

ԿԸՀ-ն խուսափում է պատասխանատվությունից

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի հունիսի 14-ի նիստի օրակարգում դրված էր Ազգային ժողովի մի խումբ մերժված պատգամավորության թեկնածուների բողոքների քննարկման հարցը: Բողոքարկող թեկնածուների պաշտոնաթերթիկներն անվավեր ճանաչելու խնդիրը պարզաբանելու նպատակով ԿԸՀ-ի անդամներ եղել են ընտրատարածքային հանձնաժողովներում: Ուսումնասիրության արդյունքների հիման վրա ներկայացվել են նախագծեր, որոնցում բացառությամբ մի քանիսի մերժվում էր թեկնածուների բողոքը: Այս հարցում ԿԸՀ անդամները միակարծիք չէին, հանձնաժողովի նախագահ Ռ. Ամիրյանի եւ մի քանի այլ անդամների կարծիքով, մերժվածների հարցը ոչ թե տեղն է լուծվի ԿԸՀ-ում, այլ դատարանում, եւ առաջարկեցին, որ թեկնածուները իրենց բողոքները ներկայացնեն դատարան: Հանձնաժողովի անդամներից ոմանք հիշեցրին, որ Ընտրությունների մասին օրենքով մերժվածներն իրավունք ունեն դիմել վերադաս մարմնին, եւ ԿԸՀ-ն պարտավոր է լսել գանգատներն ու որոշում կայացնել: Ակնհայտ էր, որ ԿԸՀ-ն այլեւս չի ցանկանում պատասխանատվություն ստանձնել այդ հարցում, սակայն այդ ամենի մասին ավելի մանրամասնորեն մեր վաղվա համարում:

Ընդդիմությունը ժողովրդին համախմբվելու կոչ արեց

«Գիտակցելով ներկա անհրաժեշտ վիճակը կտրուկ փոխելու, արդար ընտրությունների եւ Սահմանադրության հանրաքվեի ժամանակ ժողովրդի կամքի ազատ արտահայտման նախադրյալներ ապահովելու, եւ այդ նպատակով միասնական ու վճռական գործողություններ իրականացնելու անհրաժեշտությունը՝ ներքոստորագրյալ կուսակցություններս մեր գործողությունները համակարգելու նպատակով հայտարարում ենք մեր համագործակցության մասին համախոհ արդարության», այս հայտարարությամբ հանդես եկան ընդդիմադիր 10 կուսակցությունների եւ բլոկների ներկայացուցիչները, երեկ կայացած մամուլի ասուլիսում: Հայտարարությունը ստորագրել են Ազգային առաջադիմությունը, Ազգային դաշինք-Դաշնակցություն միավորումը, ԱԺՄ-ն, ԱԻՄ-ը, Ազգային պետությունը, ԳիԱրՔՄ-ն, Կանաչ Հայոց աշխարհի, ՀԴԿ-ն, ՀԿԿ եւ ՀՅԴ-ն: Կուսակցությունների ներկայացուցիչները նշեցին, թե իրենք լի են վճռականությամբ, հենվելով ժողովրդի կամքի վրա, մեր պետությունում ստեղծելու իրավական այնպիսի վիճակ, որը հնարավորություն կտա ժողովրդին ազատ արտահայտվել ընտրությունների եւ Սահմանադրության հանրաքվեի ժամանակ:

Տես # էջ 2

Պրահա. Սոցիալիստները մտահոգված են Հայաստանի իրավիճակով

Կենտրոնական եւ Արեւելյան Եվրոպայի սոցիալիստների միջազգային կոմիտեի հունիսի 9-10-ը Պրահայում անցկացված ժողովն անդրադարձել է նաեւ Հայաստանում ներքաղաքական իրավիճակի սրման, ժողովրդավարական գործընթացների նահանջի, անկախ մամուլի փակման, որոշ կազմակերպությունների եւ կուսակցությունների (մասնավորապես ՀՅԴ) արգելման, բանտերում մարդու իրավունքների խախտման հարցերին: Ժողովը Հայաստանի մասին ընդունած բանաձեւում որոշել է իր մտահոգությունը հայտնել ազատ մամուլի սահմանափակումների դեմ: Պահանջել է ազատ ընտրություններ, որտեղ բոլոր կուսակցություններին թույլատրվի վարել համահավասար ընտրարշավ: Ժողովը նաեւ բոլոր կուսակցություններից պահանջել է գործուն աջակցություն բերել տարածաշրջանի խաղաղության եւ բանակցության գործընթացի մեջ մտնել Ադրբեջանի հետ:

ՍՆԴՐԱԴԱՐՁ

Դավիթ Շահնազարյանը չի առաջադրել իր թեկնածությունը

Մայիսի 17-ին ՀՀ նախագահի հրամանագրով իր պաշտոնի համաձայն հրաժարական տված ԱԱՊՎ նախկին պետ Դավիթ Շահնազարյանը տեղ է որ զբաղվել նախընտրական արշավով: Այս մասին հայտարարել էր ոչ միայն նախագահի մամուլի քարտուղարը, այլեւ դրանից հետո նույնը հաստատել էր նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը լրագրողների հետ ունեցած մի զրույցի ժամանակ: # պաշտոնական հետաքրքրողների, նույնը կրկնել էին նաեւ հայ դիվանագետները արտասահմանյան մի շարք երկրներում: Սակայն մեծամասնական ընտրություններում գրանցված թեկնածուների ցուցակում այդպես էլ չհայտնվեց Դավիթ Շահնազարյանի անունը: Հավաստի աղբյուրից մեզ հայտնի դարձավ, թե նախկին ԱԱՊՎ-ի պետը նույնիսկ չի ներկայացրել իր թեկնածությունը, ասել է, թե հրաժարվել է ընտրապայքարին մասնակցելուց:

Մեզ չհաջողվեց անձամբ կապվել պրն. Շահնազարյանի հետ, բայց փոխարենը նույն աղբյուրից տեղեկացանք, թե նրա տրամադրությունը բարձր է, եւ հնարավոր է շուտով կանցնի աշխատանքի կատարելու հասարակական հանձնարարությունների գծով դեսպանի պարտականությունները: ■

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Ինձ մտահոգում է իշխանությունների ու ժողովրդի միջեւ խորացող անջրպետը...»

Հայտարարում է ՀՌԱԿ թեկնածու Համլետ Գալլախյանը

Համլետ Գալլախյանը ծնվել է 1947 թ., Կրասնոսելսկի շրջանի Վահան (նախկինում Օրջոնիկիձե) գյուղում: Ավարտել է Երեւանի Վ. Բրյուսովի անվ. ինստիտուտը: 1990-ին ընտրվել է ՀՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր, 1991-ից Գխ մանդատային եւ էթիկայի հարցերի հանձնաժողովի անդամ է: 1994-ին անդամագրվել է Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությանը, ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության անդամ է 1995 թ. ապրիլից, մաս է կազմում Ազգային ժողովի առաջիկա համամասնական ընտրություններում կուսակցության ցուցակին (թիվ 10), միաժամանակ մեծամասնական ընտրություններում իր թեկնածությունն է դրել Կրասնոսելսկի (թիվ 119 ընտրատարածք) շրջանում, որտեղ սկզբունքային պայքարի մեջ է ՀՀՇ նախագահ Տեր-Հովսեփ Խաչատրյանի հետ:

– Ինչպե՞ս կգնահատեիք խորհրդարանի աշխատանքն անցած 5 տարիների ընթացքում: Կայացա՞վ ՀՀ առաջին օրենսդիր մարմինը:

– Դժվար է միարժեք պատասխանել ձեր հարցին: Գերագույն խորհուրդը, որը փաստորեն ձեւավորվեց նախկին համակարգում եւ անցում կատարեց իրադարձությունների զարգացման ընթացքում, ինչպես ասում են «ոտքի վրա», կայացավ այնքանով, որքանով կարող էր կայանալ կիսատոտալիտար խորհրդարանն իր դրական եւ բացասական կողմերով: ՀՀ առաջին խորհրդարանը կատարեց պատմական առաջին քայլերը, ընդունեց բազմաթիվ կարեւոր օրենքներ եւ որոշումներ, գլխավորապես կայացավ նաեւ որպես ժողովրդավարության միջոց եւ զործոն: Խորհրդարանում հաստատվեց բազմակարծությունը, ձեւավորվեց խորհրդարանային ընդդիմությունը, ծնունդ առան մի շարք պատգամավորական ֆրակցիաներ: Սակայն քաղաքական ուժերի որոշակի դասավորումը, ՀՀՇ խմբակցության մարտնչող անհանդուրժողականությունը, ինչպես նաեւ կառավարական շրջանակներում, գործադիր իշխանության մարմիններում աշխատող պատգամավորների ճնշմամբ կիրառվող ճնշումներն աստիճանաբար հանգեցրին այն բանին, որ խորհրդարանն, ըստ էության, վերածվեց կառավարության «փնթփնթացող կամակատարի», իսկ վերջնագծում մատնվեց կատարյալ անգործության:

– Ինչպիսի՞ն կուզենայիք տեսնել Հայաստանի ապագա խորհրդարանը:

– Առաջին հերթին կուզենայի, որ Ազգային ժողովը լիներ պրոֆեսիոնալ, սակայն այդ պահանջն արդեն «Ես զլխից» մերժված է: Կուզենայի, որ այն սերտ կապի մեջ լինի ժողովրդի հետ, արտացոլի ու պաշտպանի ժողովրդի կենսական շահերը, հարգալից վերաբերմունք դրսեւորի քաղաքական այլախոհության նկատմամբ, օժտված լինի քաղաքական բանավեճերի բարձր կուլտուրայով, զերծ լինի «ինքնաբավարարման» ախտից, եւ, ամենակարեւորը, լինի անկախ, ինքնուրույն, արդյունավետ գործող մի մարմին: Իսկ դրա համար անհրաժեշտ է, որ մեր ընտրությունները ժողովրդավարական եւ արդարացի ու մասնակցություն ունենան առաջիկա ընտրություններին:

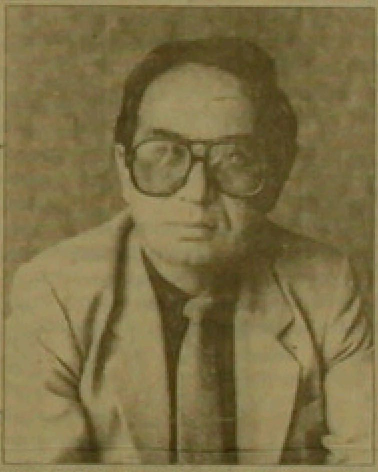

– Ձեր նախընտրական ծրագրի ո՞ր մասն է իրականություն դարձել այս տարիներին: Ինչպիսի՞ ծրագրեր ունեք առաջիկայում:

– Հետաքրքիր հարց է: Եթե վերհիշելու լինենք, թե որ համակարգում է ձեւավորվել այսօրվա խորհրդարանը, ապա պարզ կդառնա, որ շատ պատգամավորների, այդ թվում եւ իմ նախընտրական ծրագրերի մի մասը պայմանավորված էր նախորդ համակարգի գոյությամբ: Համոզված եմ, որ այդ մասով նախընտրական ծրագիրը չէր կարող իրականանալ:

Տես # էջ 3

Հակազդեցություն Շիրակի որոշմանը

ՓԱՐԻԶ, 14 ՀՈՒՆԻՍ, ՌՈՒՅԹԵՐ: Ֆրանսիայի միջուկային փորձարկումները վերսկսելու նախագահ Ժակ Շիրակի որոշումը հարուցեց ընդդիմության կտրուկ հակազդեցությունը: Սոցիալիստ Լիոնել Ժոսպենը հայտարարեց, որ այդ քայլը «արդարացված չէ, քանի որ պայթյունների նմանակման տեխնիկան ու մեթոդները թույլ են տալիս անհրաժեշտ տեղեկատվություն ստանալ»: Նրա կուսակից, նախկին վարչապետ Լորան Ֆաբիուսը նշեց փորձարկումների վերսկսման վտանգավորությունը: Նման դիրքորոշում ունի նաեւ «Գրինփիս» շարժումը, որն արդեն Խաղաղ օվկիանոսի միջուկային զինափորձարան է ուղարկել իր «Ռեյնբոու ուորիոր» նավը: Մինչդեռ Ճապոնիան մտահոգություն է արտահայտել Շիրակի որոշման առթիվ, իսկ Ավստրալիան եւ Նոր Զելանդիան հայտարարել են, որ սառեցնում են ռազմական կապերը Ֆրանսիայի հետ:

40 զինյալներ ահաբեկում են Բուդյոնովսկը

ՄՈՍԿՎԱ, 14 ՀՈՒՆԻՍ, BBC: Այսօր կեսօրին զինված մարդիկ գրավեցին Չեչնիայից 100 կմ հեռավորության վրա գտնվող ռուսական Բուդյոնովսկ քաղաքի կայարանը, փողոցներով անցորդների վրա կրակ բանալուց հետո: Ոստիկանությունը շրջապատեց գրասենյակը: Մինչեւ երեկո դեռեւս հայտնի չէր զինյալների պահանջը: Ենթադրություն կա, որ նրանք չեչեն ապստամբներ են:

ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ

Ժիրայր Լիպարիտյան. «Հուլիսի 5-ին պիտի հաղթենք, ուրիշ ճար չկա»

Հունիսի 9-ին, ինչպես տեղեկացնում է ՌԱԿ Միացյալ Նահանգների պաշտոնաթերթ «Նոր օր»-ը, Լոս Անջելեսում ՀՀ գլխավոր հյուպատոս Արմեն Բայբուրդյանն ընդունելություն է կազմակերպել ի պատիվ Հայաստանի Հանրապետության նախագահի ավագ խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյանի: Շուրջ մեկ հարյուրակ հրավիրյալների ներկայությամբ, Ա. Բայբուրդյանի բացման խոսքից հետո, ընդարձակ ճառով հանդես է եկել ավագ խորհրդականը:

Վերջին տարիներին Հայաստանի արձանագրած տնտեսական աճի եւ այլ հաջողությունների մասին խոսելուց հետո, Ժիրայր Լիպարիտյանն անդրադարձել է առողջապահության եւ կրթության բնագավառներին եւ ոչ ավել ոչ պակաս հայտարարել. «Առողջապահության բնագավառին մեջ սկսած ենք առողջապահական խնամքի բարեկարգման ծրագիրը, ինչ որ Ամերիկան չի կրնար ընել, մենք պիտի ընենք: Սկսած ենք կրթության մեջ բարեփոխում ներ, ինչ որ շատերը չեն կրնար ընել»:

Այնուհետեւ, սփյուռքի դերի մասին խոսելուց եւ սփյուռքահայերին մի լավ... դաստիարակելուց հետո Ժիրայր Լիպարիտյանն անցել է օրվա ամենահրատապ խնդրին՝ առաջիկա խորհրդարանական ընտրություններին: «Մենք հուլիսի 5-ին կունենանք խորհրդարանի ընտրություն: Պիտի ունենանք եւ պիտի հաղթենք: Ուրիշ ճար չկա: Պիտի հաղթենք, որովհետեւ այս հավասարակշռված, զգույշ քաղաքականությունը պետք է շարունակվի: Պիտի հաղթենք, որովհետեւ մեր ժողովուրդը, ճեզի կվստահեցնեմ, կհասկանա այս իրողությունը», ասել է նա եւ ավելացրել, որ նույն հուլիսի 5-ին «պիտի ունենանք նաեւ նոր սահմանադրություն», որը «մեր անկախության վերջին քարն է»:

Չբավարարվելով այս «նախատեսված» հաղթանակներով, ՀՀ նախագահի ավագ խորհրդականը զգուշացել է մեկ այլ հաղթանակ եւս. «Հառաջիկա տարի, ասել է նա, կունենանք նախագահական ընտրություն եւ կընտրենք Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը»:

Թերթը ոչինչ չի գրել այն մասին, թե ներկաներից որեւէ մեկը ավագ խորհրդականին հարց տվե՞լ է արդյոք, որ երբ առնեն ինչ կանխորոշված է արդեն, էլ ի՞նչ կարիք կա ընտրությունների, հանրաքվեի: Միթե՞ չի՞ այդ ամենը: ■

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

Սկիզբը էջ 1

Դեմոկրատական կուսակցության առաջնորդ Արամ Սարգսյանը հայտնեց, թե անցած տարիների ընթացքում ընդդիմությունը մի շարք ազգային խնդիրների շուրջ համագործակցել է, եւ այժմ չափազանցված են այն լուրերը, թե իբր ընդդիմությունը պառակտված է: Նրա ասելով, համագործակցության հիմնական նպատակն ու պահանջը պետք է լինի նախ վերացրանցել ապօրինի ձեւով չգրանցված կուսակցություններին եւ անհատներին: Երկրորդ պահանջն այն է, որ պետական խորհրդարանը ներկայացնում է վերանայել ընտրությունները: Եվ դրա համար ընդդիմությունը որոշեց այլ ճանապարհով գնալ, որ յուրաքանչյուր կուսակցություն ներկայացնի իր ծրագիրը, դա մեկ ոչ միայն իշխանության կուսակցությունների դեմ, այլեւ իրար հետ: Նախատես ծրագրված է եղել, որ ամեն մի ընտրատարածքում կներկայացվեն ընդդիմության մի քանի թեկնածուներ, եւ ժողովուրդն ինքն ընտրություն կկատարի: «Իրավիճակի կտրուկ փոփոխությունն ստիպում է համախմբել ուժերը, մի կողմ թողնելով գաղափարական տարբերությունները», ասաց Վազգեն Մանուկյանը:

Իսկ ՀՅԴ-ի ներկայացուցիչ Վահան Հովհաննիսյանի կարծիքով, ստեղծված իրավիճակն այնպիսին է, որ իշխանությունների ձեւավորումը չի դառնալու ժողովրդի կամքի իսկական արտահայտություն, քանի որ ընդդիմությանը ձայն առ ձայն զրկեցին ընտրությունները վերահսկելու իրավունքից:

Մեր այն հարցին, թե ի՞նչ հույժամանակ: Իհարկե, Վազգեն Մանուկյանը նշեց, թե առայժմ հույս չկա, որ իրենց պահանջները կբավարարվեն ԿԸՀ-ի կողմից, բայց եթե այն դառնա հարյուր-հազարավոր մարդկանց ցանկություն, այն անտեսել չի լինի:

ԸՆՏՐԱՐՇԱՎ

Ընդդիմությունը ժողովրդին համախմբվելու կոչ արեց

10 կուսակցություններ միավորվեցին ընտրարշավի ամենաթեժ պահին

Սահմանադրության մասին մեկ տեսակետ եւ տանում է պառտիական ներկայացուցիչների բազմաթիվ խաղչություններ, մինչեւ նախընտրական արշավի սկիզբը: Ըստ ընդդիմության պետք է հնարավորություն տրվի այդ հարցի շուրջ նույնպես իր տեսակետները ներկայացնել: Երրորդ պահանջն այն է, որ եթե վերագրանցվեն ապօրինի ձեւով չգրանցվածները, ապա պետք է ընտրությունների ժամկետն այնքան հետաձգվի, որ այն քաղաքական կազմակերպություններն ու անհատները, որոնք մյուսների նկատմամբ կդրվեն անհավասար պայմանների մեջ, կարողանան անհրաժեշտ ընտրարշավ տանել:

Մեր այն հարցին, թե ինչու ընդդիմությունը ապրիլի 27-ից առաջ չկարողացավ համախմբվել, ԱԺՄ-ի առաջնորդ Վազգեն Մանուկյանը պատասխանեց, թե նման համախմբման փորձեր կատարվել են մինչ ընտրությունների սկսվելը: Նրա կարծիքով, չնայած ընտրությունների մասին օրենքը անկատար էր, բայց հնարավորություն էր տալիս մասամբ

Արամ Սարգսյանն իր հերթին տեղեկացրեց, որ ստեղծվել է 30 հոգանոց խորհուրդ եւ 7 հոգանոց գործադիր մարմին, որի ժամանակավոր պատասխանատուն է Վազգեն Մանուկյանը, եւ որի կազմում են նաեւ Պարույր Հայրիկյանը, Վահան Հովհաննիսյանը, Ալբերտ Բաղդասարյանը, Աշոտ Մանուչարյանը, Իգոր Մուրադյանը եւ ինքը:

Մնում է կոչում է, որ ընտրել է ա ասցիաստիվ անդամի կարգավիճակ եւ, ինչպես նշեց նրանց ներկայացուցիչ Գագիկ Թադեւոսյանը, իրենք որոշել են մասնակցել երկու խնդրի պատճառով. նախ պահպանել արդար ընտրություններ, եւ հետո Սահմանադրությանը միասնական «ոչ» ասել: Ի դեպ, 10 կուսակցությունների ներկայացուցիչներն էլ նշեցին, թե ոչ են ասելու Սահմանադրությանը: Իսկ թե կոնկրետ ի՞նչ խնդիրների շուրջ կհամագործակցեն, այդ մասին մանրամասն կխոսվի հունիսի 16-ին ուրբաթ օրը, ժամը 17-ին Ազատության հրապարակում ընդդիմության կողմից հրավիրված հանրահավաքի ժամանակ:

սեր է կատում ընդդիմությունը միջազգային դիտորդների աշխատանքի հետ. ԱԻՄ-ի նախագահ Հրանտ Խաչատրյանը միջազգային դիտորդների մի մասի աշխատանքը համարեց միջազգային ուժերի պատվեր, որ նրանք եկել են Հայաստան հաստատելու իրենց իշխանությունների ժողովրդավարությունը, իսկ նրանցից ոմանք իրենք կաշխատեն օբյեկտիվ իրավիճակը ներկայացնել: Վազգեն Մանուկյանն ասաց, թե հույսը դիտորդների վրա չպետք է դնել, եւ յուրաքանչյուր ժողովուրդ պետք է պայքարի իր ազատությունների եւ իրավունքների համար: «Այնուամենայնիվ, մենք շնորհակալ ենք դիտորդների ներկայությունից եւ կաշխատենք օգտվել նրանց ծառայություններից», ասաց նա: Վազգեն Մանուկյանը նաեւ ավելացրեց, թե իրենց պայքարը ոչ թե անձնական է, իշխանությունների դեմ կամ իշխանության համար, այլ այդ պայքարը գնում է մեր ողջ ժողովրդի իրավունքների համար:

ՏԱԹԵՎ ԱՄՍՏՐՅԱՆ

«Հայաստան-Քվեարկություն» որպես տեղական անկախ դիտորդների առաջին հանձնախումբ

ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավորների ընտրությունները, ինչպես նաեւ ՀՀ Սահմանադրության հանրաքվեն արդարեւ ժողովրդավարական պայմաններում անցկացնելու նպատակով ստեղծվել է «Հայաստան Քվեարկություն» տեղական անկախ դիտորդներից կազմված հանձնախումբը, որի կազմավորման մասին հայտարարվեց հունիսի 14-ին, Սախարովի անվան ֆոնդում հրավիրված մամլո ասուլիսում: «Հայաստան Քվեարկություն» հանձնախմբում միավորվել են Հայաստանում գրանցված եւ գործող 6 հասարակական կազմակերպություններ՝ Սախարովի անվան առաջընթացի, մարդու իրավունքների պաշտպանության, գրասարության հայկական ֆոնդը, «Ավանգարդ» համանիստ հետազոտությունների կենտրոնը, Հայ օգնության միությունը, Իրավաբանների երիտասարդական միությունը, Կանանց հանրապետական խորհուրդը եւ «Արժանապատվություն» քաղաքացիական իրավունքների պաշտպանության ընկերությունը: Չի բացառվում, որ հանձնախումբը հետագայում համալրվի նոր հասարակական կազմակերպություններով:

Տեղական անկախ դիտորդների շուրջ 1000 անդամներից բաղկացած հանձնախումբը իր կարգավիճակը ամրագրելու համար դիմել է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին, սակայն դեռեւս պատասխան չի ստացել: Իսկ եթե մերժեն, դրան հասնելու համար կան օրենքով սահմանված այլ միջոցներ, որոնք կկիրառվեն նման դեպքում, հայտնեցին նրանք: Համոզված էին նաեւ, որ մերժում չեն ստանա, քանի որ գործելու են Ընտրությունների մասին օրենքի 7-րդ հոդվածի համաձայն, մի քաղաքայնորեն ընդունված նորմաշիվներով:

Հանձնախումբը մինչեւ հուլիսի 5-ը հանրապետության բոլոր շրջաններից կհամակարգի ընտրությունների գործընթացին վերաբերող անհրաժեշտ տեղեկատվությունը եւ այդ մասին կտեղեկացնի հանրությանը: Ընտրատարածներում առաջացած դժվարությունների կամ անօրինականությունների հարցը կլուծվի հանձնախմբում ընդգրկված իրավաբանների օգնությամբ: Նյութերի հավաքագրման հարցում հանձնախումբը կհենվի նաեւ վստահելի այլ աղբյուրների վրա՝ կուսակցությունների, անհատ անձանց, հասարակական կազմակերպությունների եւ այլն: Աշխատանքները ծավալելու նպատակով հանրապետությունը բաժանել են 11 տարածաշրջանների, իրենց կենտրոններով: Հանձնախումբն արդեն եղել է տարածաշրջաններից ուրում, որոշ տեղերում դիտորդների հավաքագրման ուղղությամբ աշխատանքներ կատարվել են, մյուսներում ընթացքի մեջ են:

Հանձնախմբի անդամները հայտնեցին նաեւ, որ իրենց կայացման, արդյունավետ գործունեության ծավալման հարցում մեթոդական, ուսուցողական օգնություն է իրականացնում արդար ընտրությունների կազմակերպման մեծ փորձ ունեցող ԱՄՆ Ազգային ժողովրդավարական ինստիտուտը, որի երկու անդամները՝ Պիտեր Օբրայնը եւ Կլենս Լայնը նույնպես ներկա էին ասուլիսին: Պիտեր Օբրայնը հայտնեց, որ ԿԸՀ-ի անդամ, միջազգային դիտորդների հետ կապի պատասխանատու Գագիկ Մինասյանից գրություն է ստացել այն մասին, որ «Հայաստան Քվեարկությունը» ԿԸՀ-ի կողմից ճանաչվում է որպես անկախ դիտորդ:

ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄ

Գիտ մամուլի կենտրոնը նյութերը տրամադրում է բոլորին

ՀՀ ԳԱ մամուլի կենտրոնի ղեկավար Վահագն Մկրտչյանը հետեւյալ նամակն է հղել մեր թերթին.

Ձեր օրաթերթի ս.թ. հունիսի 10-ի համարում զետեղված «Լրագրողների «սեւ տարին» (*) նաեւ Հայաստանում» տեղեկատվության մեջ, ոչ Ձեր մեղքով, սպրդել է մի տեղեկություն, ըստ որի, իբր, «... խորհրդարանի մամուլի ծառայությունը հայտնել է, թե իր լուրերը կտա միայն Արմենպրեսին, որն էլ իրավունք կունենա դրանք վաճառելու մյուս գործակալություններին» («Թղթակիցներ առանց սահմանի», 1994 թ. Տեղեկագիր):

Հայտնում ենք Ձեր օրաթերթին, որ դեռ սույն տեղեկությունը տպագրող մարմնի, եւ մեզ հետ գործակցող բոլոր կազմակերպություններին, որ ԳԱ մամուլի կենտրոնը երբեք այդպիսի հայտարարությամբ հանդես չի եկել: ԳԱ մամուլի կենտրոնն իր նյութերն ու հաղորդագրությունները տրամադրում է, այսուհետեւ եւս կտրամադրի, պետական, հասարակական, կուսակցական եւ այլ տեղական եւ օտարերկրյա կազմակերպությունների լրատվական գործակալություններին: Միաժամանակ, հարգելով խոսքի ազատությունը եւ լրագրական բարոյականությունը, ցանկանում ենք Ձեր օրաթերթում զետեղված տեսնել սույն պարզաբանումը:

ԵՐԵՎԱՆ

Անդրեյ Ուռնով. Հայ-ռուսական կապերն անանց են

Հունիսի 14-ին ՀՀ ԳԱԱ արեւելագիտության ինստիտուտում գիտաշխատողների խնդրանքով տեղի ունեցավ հանդիպում Հայաստանում Ռուսաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Անդրեյ Ուռնովի հետ: Ներկաները մեծ ոգեւորությամբ հարգեցին Սախալինի գոհերի հիշատակը, այնուհետեւ դեսպանը ընդհանուր գծերով խոսեց ռուս-հայկական դարավոր բարեկամական կապերի մասին, կարեւորեց երկու պետությունների հարաբերությունների զարգացման նշանակությունը:

Ներկաներից մեկի այն հարցին, թե դեսպանը չի՞ գտնում, որ ժամանակի ընթացքում ռուսական արտաքին շահերի զարգացման հետեւանքով կարող են սառել այդ նույն բարեկամական հարաբերությունները, Ուռնովն ընդգծեց, որ հայ-ռուսական կապերի մեջ կան անանցողիկ շահեր, որոնք տեւական նշանակություն ունեն երկու պետությունների համար: Պատասխանելով «Ազգի» թղթակցի այն հարցին, թե արդյոք միջպետական հարաբերությունների խախտում չէ՞ Ռուսաստանի Դաշնության խորհրդի նախագահ Վլադիմիր Շումեյկոյի օրերս արած այն հայտարարությունը, որով նա Հայաստանի առաջիկա ընտրություններում հաղթանակ էր մաղթում խորհրդարանի խոսնակ Բաբկեն Արարքցյանի թիմին, ռուս դեսպանը կասկածով ասաց, որ Շումեյկոն հավանաբար օրինակ է վերցրել Բաբկեն Արարքցյանից, որը հաղթանակ էր ցանկանում Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակին:

ԱԱԳԻՆ ՄԱՐՏՈՅԱՆ

Ա-ԴՐԱԴԱՐՁ

Գառնիկ Իսագուլյանի գրասենյակը չի խուզարկվել

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Հայաստանի ՆԳՆ կազմակերպված հանցագործությունների դեմ պայքարի գլխավոր վարչության թմրաբիզնեսի դեմ պայքարի 4-րդ վարչության աշխատակիցները ՀՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր Գառնիկ Իսագուլյանի գրասենյակում չեն կատարել ոչ խուզարկություն, ոչ էլ որեւէ այլ գործողություն: Այս մասին Սնարքի թղթակցին հայտնեցին հանրապետության ՆԳՆ-ի մամլո ծառայությունում: Հիշեցնենք, որ պատգամավոր Իսագուլյանն օրերս հայտարարություն է արել, թե շաբաթ օրը՝ հունիսի 10-ին ՀՀ ՆԳՆ 4-րդ վարչության աշխատողները, կոտրելով գրասենյակի դռները, կողոպտել են այն:

ԱՄՆ խաղաղացու ուղեբեռում դալարիում է եղել, եւ ոչ թե թմրանյութ

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ: «ԱՄՆ խաղաղացու ուղեբեռից մախսանենգ ապրանքի առգրավման մասին 1995 թ. հունիսի 8-ին Սնարք գործակալության հրապարակած տեղեկատվության առնչությամբ ՀՀ մաքսային վարչության մամլո ծառայության՝ Արմենպրեսի կողմից տարածված հերքման կապակցությամբ, Սնարքի թղթակից Մարինա Մկրտչյանը եւ Արարատյան տարածաշրջանային մաքսատան պետ Ազատ Թովմասյանը լիազորված են հայտարարելու, որ երկու կողմերի պատճառով սխալ է սպրդել: Իրականում, 1կգ 300գ մախսանենգ ապրանքը, որն առգրավվել էր ԱՄՆ-ի խաղաղացու ուղեբեռից, ոչ թե թմրանյութ էր, այլ, ինչպես ասվել է տեղեկատվության մեջ՝ 1կգ 300գ դալարիում հազվագյուտ մետաղ»:

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Կփորձեմ օրինական ճանապարհով գրանցվել»

Մեր թղթակցի հարցերին պատասխանում է Շենգավիթի շրջանի 3-րդ ընտրատարածքի պատգամավորության թեկնածու, անկուսակցական, իրավաբան Ստեփան Զաքիյանը

– Ակնհայտ է պատգամավոր դառնալու հույսը: Դուք այս երեւույթը ինչպե՞ս եք դիտում: Ձեր կարծիքով, ովքե՞ր պիտի Ազգային ժողով մտնեն:

– Երեւույթը միանգամայն բնական է, պայմանավորված պետության կառուցման ժողովրդավարական գործընթացով: Միաժամանակ գտնում եմ, որ խորհրդարանում պետք է լինեն խաղաղականապես հասուն, որոշակի արժանիք եւ օրենսդրական փորձ ունեցող, համարձակ, սկզբունքային մարդիկ:

– Ի՞նչը Ձեզ դրդեց առաջադրվել եւ ինչպե՞ս եք պատկերացնում ձեր անելիքը խորհրդարանում:

– Ես զգա, որ կարող եմ օգտակար լինել նոր ստեղծվող պետության իրավական գործընթացին: Առաջինը նկատի ունեմ մասնագիտությունս, տարիներ շարունակ կիրառելով գործող օրենքները, գիտեմ դրանց բացերը, դրանց անհամատեղելիությունը իրականությանը: Նման խնդիրների լուծման ընթացքում ինձ օգնության են գալիս գիտելիքներս եւ կենսափորձս: Այժմ էլ աշխատում եմ «Կոռուպցիայի դեմ պայքարի մասին» եւ պետական ծառայության մասին» օրենքի նախագծի ստեղծման ուղղությամբ:

– Հեռավո՞ր է, ո՞րն եք համարում մարդու կենսագրության մեջ կարեւորագույնը:

– Անշուշտ, ծագումը: Մեր բոլոր դժբախտությունները գալիս են նրանից, որ հասարակության, էլ չեմ ասում ազգի ծակաստագիրը երբեմն տնօրինում են պատահական մարդիկ:

Մարդս ծագում պիտի ունենա, որ ի վիճակի լինի ծնող բերի այլոց բախտով զբաղվելու: Ինձ համար հպարտություն եւ բախտավորություն է ծաղիկյանների մեծ տոհմի փոքր զավակը լինելը: Մերոնք առնչվել են ազգի շատ ու շատ նշանավոր խաղաղական, հասարակական, հոգեւոր գործիչների հետ՝ Նժդեհից մինչեւ Զարոբյան, մինչեւ Շիրազ ու Համո Սահյան:

– Հայտնի է դարձել, որ Ձեզ պատգամավորության թեկնածու գրանցելու հարցը վսանգի տակ է, այն մնացել է կենտրոնական հանձնաժողովի տնօրինությանը: Ինչպե՞ս կմեկնաբանեք այս փաստը:

– Երեւույթը առանձնապես մեկնաբանության կարիք չունի: Հանրապետական կուսակցության նախագահ Աշոտ Նավասարդյանի խաղաղական ակնկալիքները բավարարելու նպատակով տարբեր ճանապարհներով շարիք դուրս են բերվել ընտրություններում հաղթելու քիչ թե շատ հնարավորություն ունեցող բոլոր անձինք:

Ինձ այդ ցուցակից հանելու նպատակով, սպառելով բոլոր հնարավորությունները, ընտրվել է հիշյալ միջոցը, որը նույնպես նպատակը արդարացնող միջոցներից է:

– Իսկ ո՞րն է այս դեպքում Ձեր խնդիրը:

– Փորձել օրինական ճանապարհով գրանցվել եւ մնալ ընտրարշավի մասնակիցների շարքում: Իսկ եթե այս խնդրին արդարացի լուծում չտրվի, կդիմեմ համարժեք քայլերի:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան Ե տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 582863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Ոճը եւ ձեւաւորումը ՊԱՒԷԼ ԴԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի ընտրարշավը թեւակոխում է ամենավճռական փուլ. եւս մեկ-երկու օր եւ հայտնի կդառնան նաեւ մեծամասնական համակարգով առաջադրված բոլոր թեկնածուները: Ընտրապայքարը այսօր ընթանում է, դրսեւորելով անհանդուրժողականության եւ հակամարտության ծայրահեղ միտումներ, իսկ շարքային քաղաքացիներից շատերն դեռ դժվարանում են հանրապետության քաղաքական գործընթացների (Հայաստանի պարբերականների ընդհանուր տպաքանակը երբ ընդունենք, որ այն սպառվում է լիովին, հազիվ կբավականացնի սակավ եւ ծրագրային ընդհանուր դրույթներից:

Պլատֆորմը, նախ հստակորեն փաստում է իշխանության թեւերի տարանջատման անկատարությունը, որը առաջ է բերել կամայականությունների եւ անպատժելիության մթնոլորտ, եւ նշում օրենսդրական եւ սահմանադրական այն ուղին, որն ի զորու է լուծել այդ հիմնախնդիրները՝ արտահոլովելով հակակշիռները իշխանության տարբեր թեւերի միջեւ, վերահսկողությունը միմյանց գործունեության նկատմամբ եւ քաղաքացիների միջնորդավորված մասնակցությունը այդ գործընթացներին: Ժողովրդավարական եւ իրավական պետության հետ: Միայն ուժեղ սոցիալական քաղաքականությունը կարող է համոզել քաղաքացուն, որ նոր հասարակության, պետության կայացումը, տնտեսական բարեփոխումները ոչ թե ինքնանպատակ են, այլ ուղղված են հենց իր քաղաքացու բարօրությանը եւ բարեկեցիկ ապագային: Միայն այդ համոզմունքը կարող է մղել նրան ջանադիր գործունեության, պետական մտածողության եւ քաղաքացիների համախմբումների, այսինքն արագացնել քաղաքացիական հասարակության ձեւավորումը: Հասարակության ներկա բարոյահոգեբանական մթնոլորտի պայմաններում, սոցիալական ոլորտը եւ ա-

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԵՆՔ ՀՌԱԿ ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՊԼԱՏՖՈՐՄԸ

Կուսակցության քաղաքական հասունության վկայագիրը

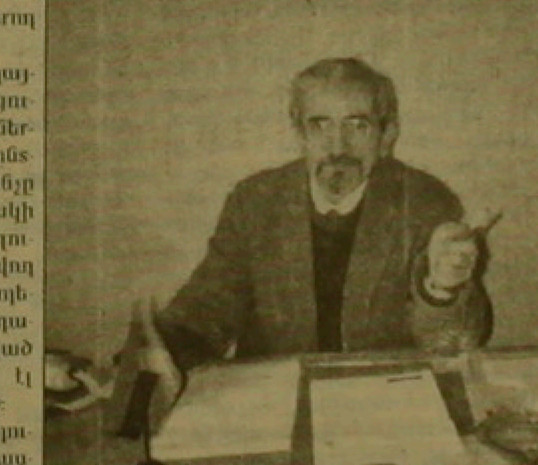

ընտրողների 5 տոկոսին, իսկ հեռուստացույցից եւ ռադիոյից բոլորը չէ, որ կարող են օգտվել):

Եվ ահա, այսպիսի պայմաններում, կուսակցությունները «ժողովրդին ներկայացան» իրենց նախընտրական պլատֆորմով, ինչը միանգամայն ուրախալի դարձնելով բազմաթիվ վերլուծականներում շրջափվող այն միտքը, թե հանրապետությունում առկա է ընդամենը 5-6 կազմակերպված քաղաքական ուժ (այն էլ մեծ վերապահումներով):

Այդպիսի կազմակերպություններից մեկն է Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունը, որի նախընտրական պլատֆորմը հրապարակվել է մայիսի 23-ին, «Ազգ»-ում:

Քաղաքական այդ փաստաթուղթը, տրամաբանական շարունակությունն է անցած հինգ տարիների ընթացքում ՀՌԱԿ-ի մշակած քաղաքական սկզբունքների, դիրքորոշումների, հանրապետության քաղաքական կյանքի եւ սոցիալ-տնտեսական գործընթացների վերլուծականների ու գնահատականների: Այն, իրավամբ, կուսակցության քաղաքական հասունության վկայագիրն է:

Ինչո՞վ է դրսեւորվել այդ հասունությունը: Ինչպես հայտնի է, «Հանրապետություն» ընտրական բլոկը իր նախընտրական ձեւավորման փուլում համաձայնության էր եկել համագործակցության անցնել մի փաստաթղթի շուրջ, որում խտացված ձեւով արտացոլվելու էին ազգային պետականության կայացման գործընթացի հիմնական թերությունները: Սակայն բլոկի նախընտրական պլատֆորմում դրանք խոսուն բացակայում են: Մինչդեռ, ՀՌԱԿ նախընտրական պլատֆորմում լիարժեք բացահայտված են թե սխալներն ու թերությունները, թե դրանք ծնող պատճառները: Ընդ որում, դրսեւորելով քաղաքական սկզբունքայնություն, ՀՌԱԿ-ը չի դառնում շահարկման առարկա, այլ որպես հանրապետության քաղաքական կառույցի բաղադրամաս, ՀՀ ԳԽ-ում ներկայացված եւ գործող կազմակերպություն, իրեն հանձնառու է համարում եւ կիսում պատասխանատվությունը այդ բոլորի համար: Դա, իհարկե, քաղաքական [illegible] կդիտվեր միայն, երբ պլատֆորմը չհանդիսանար սխալների եւ թերությունների հաղթահարման, ազգային պետականության հետագա զարգացման խնդիրներին ելնելով կուսակցության գաղափարախոս[illegible] պետության կայացման, օրենքի գերակայության հաստատման հարցերում, պլատֆորմը հստակորեն կարեւորում է քաղաքացիական հասարակության ձեւավորման անհրաժեշտությունը որպես հեռանկարային խնդիր, որի լուծումը սակայն, ոչ մի կերպ չի կարող նպաստել այսօրվա քաղաքական անհանդուրժողականության մթնոլորտը:

Այնուհետեւ, նախընտրական պլատֆորմը անդրադառնում է տնտեսական քաղաքականության խնդիրներին, առանձնահատուկ շեշտելով այն գաղափարը, որ տնտեսական բարեփոխումների գործարկվող մեխանիզմը բազայնորեն դեռ նոր ձեւավորվող իրավական դաշտի եւ քաղաքացիների առկա տնտեսական կուլտուրայի պայմաններում, չի կարող ակնկալել շոշափելի տեղաշարժեր միայն շուկայական հարաբերությունների ինքնազարգացման հաշվին: Ներկա պայմաններում առաջարկում են գործադիր իշխանության պատասխանատու (թեկուզեւ սահմանափակ) միջամտություն շուկայի ձեւավորմանը հատկապես նպաստելով միջին եւ մանր բիզնեսի զարգացմանը:

«Գռեհիկ լիբերալների համար անսպասելի կարող է թվալ ՀՌԱԿ-ի հանդես գալը որպես ուժեղ սոցիալական քաղաքականության կողմնակից: Սակայն այդ քաղաքականությունը խարսխվում է ռամկավար ազատական գաղափարախոսության հիմնարար դրույթներին եւ արդյունքն է կոնկրետ պատմական պահի վերլուծության ու գնահատման: Անշուշտ, քաղաքացու սոցիալական խնդիրների համալիր լուծումը հաշվի առնելով հասարակական այն միջավայրը, որից անցում է կատարվում դեպի նոր հասարակություն, այսօր օրգանապես կապվում է թե պետական շինարարության, թե տնտեսական բարեփոխումների հիմնախնդիրների ցիալական քաղաքականությունը այն հիմնական փորձաքարերն են, որոնք զգալի ազդեցություն կունենան հասարակության լայն շերտերի քաղաքական կողմնորոշումների վրա (թերեւս ավելի մեծ, քան գաղափարախոսությունն ու քաղաքականությունը) թե ընտրարշավի ընթացքում, թե առաջիկա տարիներին:

Իշխանության ձգտող ցանկացած կազմակերպություն, ինչպես եւ իշխող քաղաքական ուժը, մշտապես պետք է հետեւեն սոցիալական բնագավառի հարափոփոխ գործընթացներին, հստակորեն պատկերացնեն հասարակության շերտավորման, բեւեռացման մի շարք այլ էական փոփոխությունների համընթաց ձեւավորվող հասարակական պահանջմունքների, շահերի ու արժեքների դաշտը:

Այս առումով, որպես սոցիոլոգ-քաղաքագետ, մասնավորապես կցանկանայի ուշադրություն հրավիրել ՀՌԱԿ պլատֆորմում առաջադրված մի գաղափարի վրա, որը շոշափում է հասարակության եւ պետության կայացման կարեւոր բաղադրիչներից մեկը: Խոսքը գնում է սոցիալական խնդիրների բնագավառում արհեստակցական եւ քաղաքացիական այլ միությունների հետ համագործակցության մասին: Այս խնդրի հանձնառությամբ ՀՌԱԿ-ը փաստորեն ոչ միայն աջակիցներ է փնտրում սոցիալական քաղաքականության հիմնահարցերը լուծելու խնդրում, այլ խնդիր է դնում զբաղվել լուրջ համապետական նշանակության հարցով, այն է՝ նպաստել արհեստակցական եւ քաղաքացիական այլ միությունների, քաղաքացիների իրավունքների պաշտպանության հասարակական մեխանիզմների զարգացմանը:

Այնժամ «Ժողովրդից, ժողովրդով, ժողովրդի համար» կարգախոսը կլցվի իրական բովանդակությամբ եւ ժողովուրդը կանի իր ընտրությունը:

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ [illegible]
ՀՌԱԿ կարգապահական ատյանի նախագահ,
ՀՀ սոցիոլոգիական ընկերակցության փոխնախագահ,
փիլիսոփայական գիտությունների թեկնածու,
Ազգային ժողովի առաջիկա ընտրություններում ՀՌԱԿ համամասնական ցուցակի անդամ (թիվ 20)

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ

«Ինձ մտահոգում է իշխանությունների ու ժողովրդի միջեւ խորացող անջրպետը, հակադրությունը, արտագաղթը...»

հայտարարում է ՀՌԱԿ թեկնածու Համլետ Դալլաքյանը

Սկիզբը էջ 1

Իրականություն են դարձել, օրինակ, օրինաստեղծ աշխատանքին մասնակցելու, շրջանի տարածքում ապաստանած բռնագաղթվածների որոշ պրոբլեմների լուծմանը նպաստելու, ազգային փոքրամասնությունների ներկայացուցիչների շահերը պաշտպանելու վերաբերյալ ծրագրի դրույթները:

- Հանրապետության Նախագահի հրամանագրով կասեցված է Հայաստանի առաջատար կուսակցություններից մեկի՝ ՀՅԴ-ի գործունեությունը: Այս պայմաններում հնարավո՞ր են արդյոք իսկապես ժողովրդավարական ընտրությունները:

- Ժողովրդավարությունը, իմ կարծիքով, կարող է գոյատեւել միայն օրինականության պայմաններում, երբ բոլորի եւ յուրաքանչյուրի համար ապահովված են հավասար պայմաններ: Ձեր նշած դեպքում խոսել հավասար պայմանների մասին, կարծում եմ, ավելորդ է: Ավելին, նույնիսկ գործող որոշ կուսակցություններ, ինչպես նաեւ մեծամասնական համակարգով ընտրություններին մասնակցել ցանկացող եւ միայն ժողովրդի արդար ընտրության ապավինող պատգամավորության թեկնածուներն այսօր հավասար պայմաններում չեն իշխող կուսակցության՝ ՀՀՇ-ի եւ նրան հարող պատգամավորական թեկնածուների համեմատությամբ: Չմոռանանք, որ վերջիններիս ետեւում ներազդեցության հզոր լծակներով կանգնած են ՀՀ Նախագահի աշխատակազմը, կառավարական շրջանակները, ուժային նախարարությունների վերնախավը, տեղական իշխանությունները եւ, վերջապես, ՀՀՇ-ն իր ողջ «բլոկով»: Իսկ թե այս բոլորը միասին վերցրած ինչ են եւ ինչի են ընդունակ, ժողովուրդն իր վրա արդեն զգացել է վերջին մի քանի տարվա ընթացքում: Եվ նույնիսկ նախընտրական այս փուլում արդեն կան քաղաքական բանսարկությունների բազմաթիվ օրինակներ, որոնց մի մասն արդեն լուսաբանվել է մամուլում: Ուշագրավ է, որ «տուժողների» մեծ մասն ամենեւին էլ իշխող վարչակարգի ներկայացուցիչները չեն: Եվ սկսում ես հավատալ, որ «վերեւներում» արդեն որոշել են, թե «իրենցից» ով որտեղից պետք է ընտրվի: Մեզ հասարակ մահկանացուներիս, մնում է հույս դնել միայն ժողովրդի վրա, լուրջ բացատրական, քարոզչական աշխատանք տանել:

- Ի՞նչն է Ձեզ ուրախացնում այսօրվա Հայաստանում եւ, ընդհակառակը, ի՞նչն է մտահոգում:

- Ուրախացնում է ազգային պետականության կայացումը, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային ճանաչումը, ուրախացնում է այն, որ մեր ժողովուրդը զերծ մնաց քաղաքացիական պատերազմից:

Մտահոգում է ... Մտահոգում է իշխանությունների եւ ժողովրդի միջեւ օրեցօր խորացող անջրպետն ու հակադրությունը, վտանգավոր չափեր ընդունող արտագաղթը, բնակչության մեծ մասի թշվառ վիճակը, հանցագործությունների աճը, մտահոգում է հայ դպրոցի աղետալի վիճակը, տեղերում իշխանական վերնախավի համար ստեղծված անպատժելիության մթնոլորտը, ղեկավարման ու կառավարման կուլտուրայի «ռաֆինացումը» եւ էլի շատ բաներ ...

- Երկար տարիներ ղեկավար աշխատանք եք կատարել Կրասնոսելսկի շրջանում, հատկապես 1988-1991 դժվարին տարիներին:

- Հաճախակի եմ վերհիշում հատկապես դժվարին, իրադարձություններով, անհապաղ լուծումներ պահանջող բազմապիսի խնդիրներով հագեցած այդ ժամանակաշրջանը: Չանդրադառնալով բուն պատճառներին, կառանձնացնեի հատկապես (աշխարհագրական դիրքից ելնելով հիմնականում շրջանի տարածքով անցնող) մեծ գաղթի եւ դրա հետեւանքների հետ կապված քաղաքական ու սոցիալ-տնտեսական բնույթի խնդիրները: Անհրաժեշտ էր նախ եւ առաջ ընդունել, շրջանի գյուղերում տեղավորել ու աշխատանքով ապահովել Ադրբեջանի հայաբնակ քաղաքներից ու շրջաններից բռնի կեր[illegible] տեղա[illegible] պետք էր տեր կանգնել ադրբեջանցիների կողմից միանգամից ու զանգվածաբար լքված շատ գյուղերին, անտերության մատնված պետական ու կոլեկտիվ տնտեսություններին, տասնյակ հազարավոր խոշոր ու մանր եղջերավոր անասուններով լիքը ֆերմաներին, գյուղատնտեսական շատ մեքենաներին: Առավել դժվար էր հատկապես 1988-1989 թթ. ձմեռվա ամիսներին, երբ հարյուրավոր անասնապահների, կթվորների, մեխանիզատորների, վարորդների պակասի պայմաններում անհրաժեշտ էր կազմակերպել անասունների պահպանումն ու խնամքը, անասնապահական մթերքների արտադրությունն ու մթերումները եւ այլն: Ահռելի տաժանակիր մի գործ, որն իրենց ուսերին վերցրեցին Արծվաշենի, Վահանի, շրջկենտրոնի, Վերին եւ Ներքին Ճամբարակների, Թթուջրի, Գեղիկի, Մարտունու բնիկ հայրենակիցներս՝ սկսած միջին դասարանի դպրոցականներից մինչեւ զառամյալ տարիքի մարդը: Հետագայում այդ գործին միացան նաեւ շրջանի Ջիլ, Արտանիշ, Շորժա, Աղբերք, Այգուտ, Դպրաբակ, Կալավան Բարեպատ, Զորավան ու Անտառամեջ գյուղերում ապաստանած հայ փախստականները (այդ թվում նաեւ նախկինում քաղաքաբնակ): Չնայած արտաքին գործոնների բազմապիսի ներազդեցության փորձերին, իրավիճակը սահմանամերձ մեր շրջանում հիմնականում մնում էր կայուն ու կառավարելի: Հետո եղան բազմաթիվ սահմանային սադրանքներ, մի քանի անգամ փորձեր արվեցին շրջափակել Արծվաշենը: Բայց խաղաղ ճանապարհով, նաեւ ժողովրդական դիվանագիտության շնորհիվ մեզ հաջողվեց այդ վտանգը կանխել: Իհարկե եղել են նաեւ լուրջ բացթողումներ, թերացումներ, որոնք որոշ պարագայում մի շարք հանգամանքների հետ միասին բացատրվում էր նաեւ բարդ ժամանակաշրջանի պայմաններով, նախկին համակարգի փլուզման, նորի ծնունդ առնելու իրադրությամբ: Այնուամենայնիվ վերհիշելով այդ օրերը չեմ կարող գլուխ չխոնարհել հայրենակիցներիս պետական մտածողության, քաղաքացիական արիության, անշահախնդրության եւ անձնվիրության առջեւ: Ցավում եմ միայն, որ նմանօրինակ վերաբերմունքի դրսեւորումներն ու գործերը ժամանակին վրիպել է լրագրողների, գրողների, հրապարակախոսների աչքից: Գտնում եմ, որ այդ ամենը վերաիմաստավորելու կարիք ունի:

- 1992 թ. Բաքվում լույս տեսած «Փախստականներ» վերնագրով գրքում 1988-1989 թվականների Ձեր գործունեությունը որակվել է պատմության մեջ որպես Լենք Թեմուրի տեղը գրավելու հավակնության դրսեւորումներ: Ինչպե՞ս կմեկնաբանեք:

- Առաջին անգամ այդ գրքի մասին լսել եմ ս.թ. ապրիլի 24-ին, Մեծ եղեռնի զոհվածների հիշատակին նվիրված ավանդական երթի ժամանակ իմ լավ ծանոթի՝ հարգարժան տիկին Լիլիա Կալիջյանից, որը հետագայում տրամադրեց ինձ այն մի քանի օրով: Ուշագրավ որեւէ բան չկա, եթե չհաշվենք, որ իբր թե վավերագրական հրապարակախոսական ակնարկների եւ հոդվածների այդ ժողովածուն (կազմող՝ Հիդայաթ, գրախոս՝ Բ. Վահաբզադե, խմբագիր՝ Ո. Փաշաբեկովա) ոչ այլ ինչ է, եթե ոչ Հայաստանի, նրա պատմության եւ մշակույթի, մեր ազգի, Ղարաբաղյան շարժման, ինչպես նաեւ հանրապետության հասարակական քաղաքական գործիչների, գրողների, որոշ ղեկավարների, առանձին անհատների այդ թվում նաեւ իմ վերաբերյալ նենգափոխված տվյալների, սուտ հերյուրանքների, զրպարտիչ հոդվածների հավաքածու: Ուստի եւ պարզ է թե ինչ նպատակներ է հետապնդում այդ խզբզոցը:

- Ի՞նչ կցանկանայիք ասել մեր ընթերցողներին:

- Հարգելի՝ ընթերցող: Եթե Հայաստանի քաղաքացի ես եւ ունես ընտրելու իրավունք, ապա հուլիսի 5-ին անպայման գնա Ազգային ժողովի ընտրու[illegible] 240-ին [illegible]: Գնա մի

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հրատապ

«Դպրոց» թերթում առաջ է քաշված այսպիսի մի հին ճավրում. «Վատ ուսուցչին լավ դասագրքի հետ կարելի է հանդուրժել, բայց լավ ուսուցչին վատ դասագրքի հետ՝ անհնարին է»: Մեղմ ասած՝ կասկածելի կարծիք է, ստացվում է, որ հին դասագրքերը շատ վատն են, արգելենք դրանք, ներմուծենք նորերը, որովհետեւ պարզ է, որ շատ լավն են: Եվ երբ անգամ դպրոցում լավ ուսուցիչ չլինի, ապա արդյունքը հոյակապ կլինի: Այս մոտեցումը ինքնին անհեթեթ է:

Պե՞տք են մեզ նոր դասագրքեր, թե ոչ: Նախ պետք է նկատի ունենանք մի շատ կարեւոր բան: Ունեցել ենք խորհրդային դպրոց՝ իր բազմաթիվ շատ լուրջ թերություններով, բայց որը տվել է բարձր մակարդակի պատրաստվա-

ինչ նկատի ունի հեղինակը: Վստահ եմ, որ նոր դասագրքերի հեղինակները գիտեն, որ ցանկացած դասագրքի հիմքում պետք է ընկած լինեն հստակորեն մշակված հայեցակարգեր, մեթոդներ եւ մոտեցումներ: Այդ պատճառով է, որ չեմ հասկանում՝ ինչու հեղինակները ոչ մի սկզբունքով չեն ղեկավարվում:

Օրինակ, ժամանակի փորձություն անցած եւ հիգիենիկ նորմերով վաղուց ապացուցված է, որ տառերի ուսուցանումը սկսելուց պետք է օգտագործել միայն մեկ տիպի եւ հստակ տառատեսակ, իսկ «Շաղիկի» «Այբբենարանի» ընդամենը 5-րդ դասում միանգամից օգտագործված են սովորական, շեղ եւ ձեռագիր տառաձեւեր: Մաթեմատիկայի 1-ին դասարանի առաջին գրքերով 2 ամիս երեխան անցնում է այնպիսի առաջադրանք-

ճակը ուղիղ համեմատական է տեղի դպրոցական համակարգի վիճակին եւ կրթական գործի կազմակերպիչների մասնագիտական պատրաստվածությանը»: Պարզվում է, դպրոցի գերխնդիրը գիտելիքներ տալուց առաջ բաժանորդագրությունն է: Ինչ վերաբերում է «բացատրական աշխատանքին ուժեղացնելուն», սա շատ նման է կոմունիստական շրջանի այն օրինակին, երբ չկարդալով Հեգելին, բոլորը նրան հանճար էին համարում: Իսկ ով տեսել է նշված դասագրքերը, հազիվ թե լուրջ բացատրական աշխատանք ծավալի, որովհետեւ այնքան հարցեր են առաջանում, որ յուրաքանչյուրը վախենում է, թե վաղը ստիպված կլինի պատասխան տալ: Դրա կողքին, ինչպես միշտ, հայտնվում են կոնֆորմիստները, որոնք լու՞րջ բացատրական աշ-

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Նո՞ր դպրոց

Դավիթ Հարությունյան: Թիվ 198 հեղինակային դպրոցի տնօրեն: 17 տարեկանում արդեն ավարտել է Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտը: Մինչեւ 1989-ը աշխատել է «Մխիթար Սեբաստացի» դպրոցում: Ապա լուսավորության նախարարությունը գնահատելով նրա նոր միտքը, որի առթիվ հաճախ եւ դրվատանքով էին արտահայտվում հարուցելով դպրոցի տնօրենի անբարեհաճությունը, տրամադրեց նրան նշված դպրոցը, որը նա ինքը կառուցեց մյուսների հետ: Ստեղծել է նոր եւ հետաքրքիր դասագրքեր:

ծություն եւ ոչնչացնել այն կարիք չկա: Այդ ոչնչացումը շատ ծանոթ է մեզ: Բոլշեւիկները դա ժամանակին արել են. «Այս հին աշխարհը կփոշենք մենք մինչեւ հիմքերը եւ հետո...» (իրենց իսկ գործունեությունը բնորոշող համանման օրինակ առաջին դասարանի «Մատենիկ» գրքերից. «Լինում է, չի լինում, ոչինչ չի լինում: Միայն մի գդալ է լինում, այդ գդալն էլ չի լինում: Մեկ էլ մի ինքնաթիռ է լինում: Այդ ինքնաթիռը գնում է, որ տեղի նստի մի բազկաթոռի, բայց ընկնում է ցած ու ջարդվում: Իսկ բազկաթոռը չկա, բայց ինքնաթիռը կա: Ինքնաթիռը լաց է լինում, ինքնաեռը չի եռում: Իսկ չղջիկը չկա: Խանութներում ոչինչ չկա: Ոչինչ, ոչինչ, վատ օրեր են, կուգան ու կերթան: Ոչնչից մենք պետի ամեն ինչ ստեղծենք: Ու ոչինչը շուտով կդառնա ամեն ինչ»): Սա շատ նման է նեոբոլշեւիզմի: Սա ոչ միայն Բլեյանի ձայնն է, այլեւ այսօրվա մյուս ղեկավարների: Եվ դա բնական է, ոչ իրազեկ մարդիկ միշտ էլ այդպես են սկսում:

Նոր դասագրքեր պետք են: Բայց վերցնել մի որեւէ նոր դասագիրք եւ ասել՝ սա նոր է, դրա համար լավն է՝ անհեթեթություն է: Անգամ հնարավոր չէ երաշխավորել, որ նորը հնից վատը չի լինի: Նախկին ԽՍՀՄ-ում յուրաքանչյուր դասագիրք, որքան էլ պարտադիր, մինչեւ մուտք գործելը բազմաթիվ քաղաքների բազմաթիվ դպրոցներում փորձաքննություն էր անցնում եւ անպայմանորեն պետք է պատասխաներ մի շարք հարցերի. ինչքանո՞վ ավելի կայուն են գիտելիքները, երբ ուսուցիչը առաջնորդվում է դասագրքով, ապահովու՞մ է այն արդյունք գիտելիքների, հմտությունների, ունակությունների ձեւավորման մակարդակ, որքանո՞վ է ավելի դյուրին ուսուցչի համար աշխատել այդ դասագրքով: Փորձարկումը հեղինակի կողմից երբեք փորձարկում համարվել չի կարող: Երբ մենք որդեգրենք որեւէ սկզբունք եւ առաջնորդվենք դրանով, հնարավոր է առանց դասագրքի էլ կարողանանք բավականին լավ արդյունք ստանալ: Բայց պետք է փորձել, թե ուրիշներն ինչպես կաշխատեն:

Ըստ լուսնախարարության կոլեգիայի որոշման, դասագրքերի առաքումը կավարտվի օգոստոսի 30-ին: Ենթադրենք մի պահ, որ դրանք հոյակապ դասագրքեր են: Ուսուցիչները չեն հասցնի ծանոթանալ դրանց: Ուսումնական տարին ուսուցիչների համար սկսվում է օգոստոսի կեսերից, որպեսզի նրանք կարողանան նախապատրաստվել, [illegible] ենել եւ ներկայացնել, թե ինչ լրացուցիչ նյութերով են աշխատելու, ինչպես: Այս տարվա ուսուցիչը օգոստոսի 30-ին կստանա ծրագիրն ու մեթոդական ցուցումների գրքույկը եւ սեպտեմբերի 1-ին կմտնի դասարան: Աբսուրդ: Անգամ երբ այս դասագրքերը լինեն անթերի, դրանց ծանոթանալը, յուրացումը պահանջում է մի քանի ամսվա, եթե ոչ մի տարվա աշխատանք: «Լավ դասագիրք վատ ուսուցչի հետ» թեզը թույլ է տալիս, որ ուսուցիչն այլեւս անելիք չունենա: Բայց դասագրքերը թերթելիս պարզ է դառնում, որ դա անհնար է, անգամ մեծերն են գլուխ կոտրում՝ իմանալու, թե

ներ, որոնք ողջ աշխարհում հայտնի է, որ հետաքրքրություն են ներկայացնում 2-3 տարեկան երեխաների համար: Միգուցե որեւէ խմբի սա հետաքրքրի: Բայց մեծ մասը ստիպված են ժամանակ վատնել, որից ուղեղը ժանգոտում է: Չեմ առարկում, որ դասագիրքը պետք է լինի նկարազարդ, նաեւ զվարճալի: Սակայն ամեն նկար պետք է ունենա իր նպատակը, յուրաքանչյուր դեպի դասի վերջնական նպատակին հասնելու աստիճան պետք է լինի: Այստեղ ես որեւէ մշակված համակարգ չեմ տեսնում: Չի կարելի անփութորեն սա պարտադրել զանգվածային օգտագործման:

Աշոտ Բլեյանի ստորագրած «Հանրակրթական բարեփոխման ուղենիշներ» գրքույկում նշված է. «Այլընտրանքային դասագրքերի գործածումը կդառնա նորմա»: Տարբեր սկզբունքներով դասագրքեր կան: Գոյություն ունի Վաչագան Սարգսյանի ստեղծած «Այբբենարանը», կա «Այբբենարան», որը ներկայացվել է «Լույս» հրատարակչության անցյալ տարի: Կան հին դասագրքերը, որոնցով կրթվել ենք բոլորս, այդ թվում եւ Աշոտ Բլեյանը: Նա ասում է՝ ես դասագրքերի տպագրություն չեմ կասեցրել: Սա այն դեպքն է, երբ բժիշկն ասում է, ես հիվանդին չմոտեցա, իսկ նա մեռավ: Դասագրքերի տպագրությունը ֆինանսավորում է լուսավորության նախարարությունը, իսկ ֆինանսները ուղղորդվել են միայն «Շաղիկ» հրատարակչության գրքերի տպագրությանը: Եթե լուսավորության նախարարությունը վստահ էր, որ այդ գրքերը մրցակցելու են եւ դուրս են մղելու հին դասագրքերը, ապա պետք է փորձարարության միջոցով ապացուցեր դա: Գոնե մեկ ուսումնական տարի այլ դպրոցների ուսուցիչներ եւ աշակերտներ դրանք կողք կողքի դնելու հնարավորություն պետք է ունենային: Դրա փոխարեն «Դպրոց» թերթի 3-րդ համարում տպագրված նոր գրքերի ցանկին կից լուսնախարարության որոշումը՝ «երաշխավորված են գործածման», համար 6-ում փոխարինվում է հետեւյալ բառերով. «երաշխավորված են պարտադիր գործածման»: Քանի որ նրանք զգացին, որ բնակչության զգալի մասը սկսեց բոյկոտել բաժանորդագրությունը, գոնե մտավորականությունը փորձեց ասել, որ չի կարելի բաժանորդագրվել դասագիրք, որին ծանոթ չես, նրանք կամեցան այրել կամուրջները: Դրա փոխարեն լուսնախարարության կոլեգիան մայիսի 10-ին որոշում է. «Բաժանորդագրության արդյունքները համարել դպրոցների աշխատանքների կազմակերպման կարեւորագույն ցուցանիշ: Բաժանորդագրական աշխատանքներում ներգրավել դպրոցի բոլոր մանկավարժներին, ուժեղացնել բացատրական աշխատանքը ծնողների եւ աշակերտների շրջանում: Գործադիր կոմիտեներում քննարկել բաժանորդագրության վիճակը եւ խիստ պատժել այն ժողկրթբաժինների եւ տնօրեններին, ովքեր անբավարար են կազմակերպել այդ գործը»: Այս համառոտ ձեւակերպումներից առաջինի մի այլ տարբերակը գտնում ենք «Դպրոց» թերթում. «Բաժանորդագրության վի-

խասանք են տանում: Հարմարվողականությունը նշանակում է հանցակից լինել: Որովհետեւ, երբ սեպտեմբերի 30-ին դպրոցները կանգնեն, երբ պարզվի, որ ուսուցիչները չեն կարողանում աշխատել այս դասագրքերով, որ երեխաները ոչինչ չեն յուրացնում, ամեն ոք, որ բացատրական աշխատանք է տարել, այսպես թե այնպես բարոյական մեղքի զգացում է ունենալու:

«Դպրոց» թերթում հայտարարվում է. «Դասագրքերը վճարովի են լինելու ինչպես բոլոր նորմալ երկրներում»: Ես շատ կուզենայի, որ մենք նորմալ երկիր դառնանք, ապա մտածենք դասագրքերը վճարովի դարձնելու մասին: Ինչ վերաբերում է կառավարության սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաներին աջակցելուն, ապա շատ դժվար է որոշել սոցիալական ապահովության սահմանը, դա տա՞սը, թե՞ երեք օր չունվածն է: Դժվար է պարզել հասկաս դեռ դպրոց չհաճախող առաջին դասարանցիների կարգավիճակը: Բնակչության 90 տոկոսը շատ ծանր վիճակում է, եւ դա հաճախ կապված չէ աշխատանք ունենալու հետ: Ի դեպ, Համաշխարհային բանկը պատրաստվում է 15 մլն դոլարի վարկ տրամադրել կրթության համար: Ինչպես ծանուցվում է հայտարարվում, այն տրամադրվելու է դպրոցների վերանորոգմանը: Ես գիտեմ, ինչ է դա նշանակում: Ով ճարպիկ է, նա ավելի շեղ կդարձնի իր դպրոցը, կփակի ներքին բակը, ինչպես «Մխիթար Սեբաստացի» դպրոցում է, դեռ ավազան էլ կկառուցի... Դպրոցների նորոգում անհրաժեշտ է, բայց այսօր դա պետք է անել նվազագույնս, իսկ այդ 15-ից 3 միլիոնը առաջարկում ենք նախարարին տրամադրել դասագրքերին: Առանց այն էլ այս երկիրը մինչեւ հիմա պահվում է վարկերի շնորհիվ, որոնց դիմաց վաղը Աստված գիտե ինչ գնով վճարելու են մեր երեխաները:

Մեկ ուրիշ հարց, որին նույնպես դեռ միայն «Դպրոց» թերթից ենք ծանոթ: Ուսումնական պլանի նախագիծ է ներկայացված, որտեղ կա պետական պարտադիր մաս, կա դպրոցի ընտրության մաս եւ կա նախասիրական հատված: Պետական պարտադիրը 10-րդ դասարանում շատ սահմանափակ է, այստեղ մտնում է ընդամենը 2 ժամ մաթեմատիկա: Ռուսաց եւ օտար լեզուները չկան: Ֆիզիկա, քիմիա, կենսաբանություն եւ աստղագիտություն առարկաները ներկայացված են բնագիտություն անվան տակ՝ ընդամենը 3 ժամով: Եվս 5 ժամ տրված է պետական միջոցներով պարապելու համար՝ ըստ դպրոցի ընտրության: Մնացած 15 ժամը կոչվում է նախասիրական: Այսինքն, երբ ծեր երեխան ցանկություն ունի վերը նշված առարկաներից լրացուցիչ ժամեր ուսանելու, օտար լեզուներ կամ այլ առարկաներ սովորելու, պետք է վճարել: Պաշտոնապես վճարման՝ կարգի մասին չի նշվում, բայց դպրոցներում հայտարարություններ են արվում 150 դոլարի մասին: Ես նորից չեմ ուզում անդրադառնալ սոցիալական ապահովությանը, բայց, ինչպես ասում են՝ «կուշտը սովածին մտքէ բրդում»: Կուշտ էլ նախկին սովածներն են, որ մոռացել են անցյալը: [illegible] մոռացել են:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

«Հանրապետություն» նախընտրական բլոկի՝ «առարկայական» խոստումները

Նախորդ հրապարակման մեջ ընթերցողին խոստացել էի անդրադառնալ «Հանրապետություն» նախընտրական բլոկի այն խոստումներին, որոնք նախագահը բնութագրեց «առարկայական» բառով եւ նույնիսկ հարկ համարեց շնորհավորել իր կուսակիցներին այդպիսի ծրագրով ժողովրդին ներկայանալու համար: Արդ՝ ընթերցենք. բլոկը խոստանում է «օրենքի գերիշխանության հաստատում», «գործադիր իշխանության արդյունավետ աշխատանքի ապահովում», «իշխանության ավելորդ միջանկյալ օղակների վերացում», «պետական ապարատի 15 տոկոս կրճատում»...

Բացի վերջին 15 տոկոսից՝ մնացածը դեկլարատիվ բնույթի հայտարարություններ են, քանզի նշված չէ, նախ, թե ի՞նչ միջոցով է ձեռք բերվելու այդ ամենը, եւ երկրորդ՝ ի՞նչն է հիմա խանգարում, որ երկրում օրենքի գերիշխանություն լինի, գործադիր իշխանությունն արդյունավետ աշխատի, վերջապես, ո՞վ եւ ինչո՞ւ է ստեղծել «իշխանության միջանկյալ եւ ավելորդ օղակները», բնդամին՝ շրջանցելով դեռեւս գործող Սահմանադրությունը, ո՞վ եւ ի՞նչ չափով է ուռճացրել պետական ապարատը, որի գոնե 15 տոկոս կրճատման անհրաժեշտությունը այժմ ընդունում է անգամ «Հանրապետություն» բլոկը:

Շարունակենք: Բլոկը հարկատուների հոկա բանակին «երջանկացնում» է այսպիսի խոստմամբ. «հարկային բեռի թեթեւացում եւ հարկային դաշտի ընդլայնում», «սղաճի էական կրճատում, տարեկան 5–7 տոկոս մակարդակի պահպանում», «դրամի փոխարժեքի կայունության պահպանում»: Այս խոստումների «առարկայականը» ո՞րն է: Ի՞նչ է նշանակում «հարկային բեռի թեթեւացում» արտահայտությունը, երբ այն պիտի զուգորդվի «հարկային դաշտի ընդլայնմամբ»: Ինչպե՞ս պիտի ապահովվի «դրամի փոխարժեքի կայունության պահպանումը», երբ երկրի ներսում համարյա չի զարգանում սեփական արտադրությունը, իսկ տնտեսագիտությունից նույնիսկ շատ հեռու մարդու համար էլ հասկանալի է, որ արտաքինային ծածկույթով չապահովված դրամական միավորի կայունության մասին խոսք անգամ լինել չի կարող:

Շատ հետաքրքիր են կապիտալ շինարարության բնագավառի խոստումները. Որոտանի ստորերկրյա ջրատարի գործարկում (1998), Սեւան-[illegible] ավտոճանապարհային թունելի գործարկում (1997), [illegible] նոր գործարանի գործարկում (2000), [illegible] կառուցում (1998) եւ այլն, եւ այլն: Այս ամենը կարելի՞, թե՞ չի արժի դեռ շատ մեծ հարց է, երբ չարժի, մինչ նույն է, պատճառաբանությունները եւ արդարացումները միշտ կգտնվեն կամ կհորինվեն, սակայն դրանից զգալիորեն ընտրողներին կոնկրետ աշխատանքային ծրագրով ներկայանալ է: Չէ՞ որ սա պետական հնգամյա պլանի պես մի բան է, որ կարող են ներկայացնել միայն նրանք, ովքեր տնօրինում են պետության ռեսուրսները եւ ինֆորմացիա ունեն այդ ռեսուրսների մասին: Իսկ ընդդիմությունը, իհարկե, այդ ինֆորմացիան չունի եւ չի էլ կարող ունենալ, դա շատ դեպքերում պետական գաղտնիքների հետ է կապված, բայց ի՞նչ հոգ, միանգամ ընտրողի մեջ տպավորություն կստեղծվի, որ այս ծրագիրն ավելի կոնկրետ է, ավելի «առարկայական»:

Այս տեսակետից առավել հասկանալի են այնպիսի խոստումները. «բռնագաղթվածների համար բնակարանային շինարարության շարունակում», «առնվազն 90 միլիոն դոլարի շինարարություն աղետի գոտում (մինչեւ 2000 թվականը)»: Այ, ի՞նչ եմ ասել, ա՞յ քեզ «առարկայական» ծրագիր: Թե բռնագաղթվածների համար քանի բնակարան կհանձնվի շահագործման՝ Աստծուն է հայտնի, կարեւորն այն է, որ աշխատանքները կշարունակվեն, թե աղետի գոտում քանի մարդ կփրկվի «դոմիկներում» ապրելու տառապանքից դարձյալ ծրագրի կազմողների հոգը չէ, կարեւորն այն է, որ այդ գոտում... 90 միլիոն դոլար ծախսվի: Ծախսելը կծախսվի, իհարկե, շատ ծախսումներ անելով ներկա իշխանությունների յուրահատուկ տաղանդին կասկածելու առիթ, համենայն դեպս մինչեւ հիմա, մենք չենք ունեցել, բայց թե դրա օգտին ինչքա՞ն է լինելու այլ, սա արդեն յոթ փականքի տակ պահվող գաղտնիք է: Ի դեպ, չմոռանանք ավելացնել, որ 29 միլիոն դոլար էլ նախատեսվում է ծախսել... Երեւանի իրացված տների եւ վթարային շենքերի բնակիչների համար բնակարանների շինարարության նպատակով: Քանի՞ բնակարան է հանձնվելու դարձյալ գաղտնիք է, «Հանրապետություն» բլոկի պարագլուխների «պետական» գաղտնիքը, բայց որ 29 միլիոն դոլարը ծախսվելու է՝ ոչ ոք թող չկասկածի: Գուցե ավելին էլ ծախսվի: Ի՞նչ կա որ: Կարեւորը... ծախսելն է, թե ի՞նչ արդյունավետությամբ ընտրողների խնդիրը բանը չէ: Էլ չեմ ասում այն մասին, որ իրենց հարգող ամեն մի պետության մեջ նախատեսվող աշխատանքների ծավալները պետք է արտահայտվեն... ազգային դրամական միավորով, ոչ թե օտար պետության արժույթով: Երբ այսպիսի բան իրենց թույլ տար ընդդիմությունը ներկայացնող որեւէ քաղաքական կազմակերպություն, ապա նրան անպայման կմեղադրեին սեփական պետության նկատմամբ հարգանքի բացակայության մեջ, իսկ ահա իշխանավորներին ու նրանց հետ մեկ նախընտրական բլոկով հանդես եկողներին այսպիսի «մանրուքը» չի հուզում. կարեւորը ընթերցողին, որ նաեւ ընտրող է, միլիոնավոր դոլարներով շշմեցնելն է...

Հատուկ ուշադրության է արժանի ներկա իշխանավորների սոցիալական ծրագիրը: Նրանք, մասնավորապես, խոստանում են, որ «պետությունը կերաշխավորի բնակչության անապահով խավերի անվճար բժշկական օգնությունը եւ սպասարկումը»: Նրանցի՞ հավատացողին: Այսօր, երբ դեռ գործող Սահմանադրությամբ բժշկական սպասարկումն անվճար է, դա չի իրականացվում, փոխարենը, երբ պետականորեն դառնա վճարովի՝ պի՞տի իրականացվի...

Ծրագրում, չմոռանամ կրկնել «առարկայական» ծրագրում, հատուկ բաժին կա «Ղարաբաղի հարցը»: Այստեղ սեւով սպիտակի վրա գրված է. «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ինքնորոշման իրականացում»:

Իսկ ի՞նչ է դա նշանակում: Բացատրված չէ: Ինքնորոշման իրականացումը ԼՂՀ-ի անկախ պետականության ճանաչու՞մ է, թե՞ նրա բռնել Ադրբեջանի կազմում ինքնավար հանրապետության կամ այլ կարգավիճակով: Միջազգային հանրությունը ինքնորոշում ասելով հենց դա է հասկանում, մեր պարոնները, ինչպես երեւում է, նույնպես այդ կարծիքին են, այլապես ահա արդեն երկու տարի չէին կրկնի, որ Ղարաբաղի կարգավիճակը պետք է քննարկվի Ադրբեջանի հետ վարվող բանակցությունների միայն վերջին փուլում, կարծես թե ԼՂՀ-ն իր կարգավիճակն արդեն չի սահմանել եւ իրեն խնդիր անկախ պետություն չի հռչակել:

Ահա այսպիսի բաներ: Տխուր բաներ, ի դեպ: Եվ այսպիսի ծրագրով ընտրողներին ներկայացող ուժերը հավակնում են կրկին արժանանալ ժողովրդի վստահությանը, որպեսզի շարունակեն ամեն գնով «պետությունը կայացնելու» իրենց խիստ կասկածելի քաղաքականությունը...

[illegible] ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

կամէր

Արդէն քանի մը տարիէ ի վեր զանգուածային լրատուական միջոցները ժամանակ առ ժամանակ կ՚անդրադառնան «Լինսի» հիմնարկի կողմէ տրամադրուող մեծագումար նուիրատուութիւններուն, ուղղուած հայկական եւ ամերիկեան տարբեր կազմակերպութիւններուն եւ միութիւններուն: Մէկ քանի անգամ կը յիշատակուի «Լինսի հիմնարկ» անունը, այսուհանդերձ շատ շատերու համար գրեթէ անծանօթ է, թէ ի՞նչ կը ներկայացնէ այդ կազմակերպութիւնը, ո՞վ է անոր ղեկավարը, կամ ինչո՞վ կը զբաղի ան: Այս տեղեկատուական ճանաչողական բացը լրացնելու նպատակով, Քալիֆորնիայէն Նե-

ալ ոչ-հայկական կազմակերպութիւններու, ինչպէս նաեւ տարբեր բնոյթի բարեսիրական աշխատանքներ, որոնք կը ներառեն ոչ հայկական շրջանակները նոյնպէս:

– Այսինքն, ամերիկեան շրջանակներ եւս կ՚օգտուին «Լինսի» հիմնարկի նուիրատուութիւններէն: Որո՞նք են այդ կազմակերպութիւնները եւ ի՞նչ փոխյարաբերութիւններ են հաստատուած անոնց հետ անցնող տարիներու ընթացքին:

– Մենք բաւական մեծ նուիրատուութիւններ կատարած ենք այնպիսի հեղինակաւոր կազմակերպութիւններու, ինչպիսին են Ամերիկեան կարմիր խաչը, Երկրաշարժէն

փոխարէնին: Միւս մեծ հաճոյք կը պատճառէ ՄՀՖ-ի աշխատանքը, քանի որ այդ կազմակերպութիւնը կը միաւորէ, կը համախմբէ փաստօրէն բոլոր կարեւոր հայկական շրջանակները, խումբերը ու կազմակերպութիւնները, որոնք մէկ յարկի տակ են հաւաքուած եւ համաձեւ կ՚աշխատին, ունենալով ընդհանուր նպատակներ:

– Կա՞ն արդեօք հայկական կազմակերպութիւններ, որոնք չըլլալով հանդերձ Միացեալ Նահանգներու մէջ, կրնան օգտուիլ «Լինսի» հիմնարկի նուիրատուութիւններէն:

– Իրականութեան մէջ մենք կրնանք նուիրատուութիւն կատարել

ԱՄՆ

Օգնել Հայաստանին բոլոր հնարաւոր միջոցներով

«Լինսի» հաստատութեան տնօրէն Ջիմ Ալջեան բացատրութիւններ կու տայ հիմնարկի գործունէութեան մասին

Վերջերս միջազգային մամուլի մէջ յաճախակի կերպով յիշուեցաւ Ամերիկայի մեծանուն գործարարներէն հայազգի Քըրք Քըրքորեանի անունը՝ Գրայզլըր հաստատութեան բաժնետոմսերը գնել ուզելու առնչութեամբ: Ինչպէս յայտնի է, Քըրք Քըրքորեանի բարերարութեամբ հիմնուած է «Լինսի» բարեսիրական հաստատութիւն մը, որուն անունը յաճախ կը յիշուի Հայկական Միացեալ Ֆոնդի կողմէ Հայաստանի ի նպաստ կատարուած օժանդակութիւններու մէջ: Ստորեւ, Լոս Անճելըսի «Ասպարէզ» օրաթերթէն քաղելով, կը հրատարակենք թերթի լրագրողներէն Ճորճ Մահտեսեանի կողմէ «Լինսի» հաստատութեան նախագահ Ջիմ Ալջեանի հետ կատարուած հարցազրոյց մը, որ կ՚օգնէ աւելի մօտէն ճանչնալու այս կարեւոր հիմնարկը:

սոսա մեկնելով, կարեւորութիւնը զգալ հանդիպելու «Լինսի» հիմնարկի նախագահ Ջիմ Ալջեանի հետ, որ Նեւատայի մէջ շատերու ծանօթ է իբրեւ առաջնակարգ մենեջեր Քըրք Քըրքորեանի «աջ բազուկը»: Թերեւս առաջ կը բացատրէ նաեւ այն իրողութիւնը, որ Քըրքորեանի նման Ալջեան եւս կը նախընտրէ անտեսուիլ, որոշ չափով նաեւ կիսամեկուսի ապրելակերպ: Աւր փաստերէն մէկն ալ այն է, որ Լաս Վեգասի առաջնակարգ ցուցանակներու, հագարագոյն ծանուցումներու մէջ կորսուած շրջանի մը մէջ գտնուող երկյարկանի հիմնարկութեան շէնքի առաջ մասին մէջ անանուն ցուցանակ անգամ չկայ, որ յիշատակէր անոր անունը:

– Փորձելով խախտել այն տեղեկատուական լռութիւնը, որ գոյութիւն ունի «Լինսի» հիմնարկի եւ ձեր անձի շուրջ, կը փափաքէի, որ հարցումներ ուղղել ձեր գործունէութեան կարեւորագոյն ուղղութիւններուն եւ նպատակներուն մասին:

– Շատ շնորհակալ եմ ձեր այցելութեան համար: Իմ կողմէ կրնամ խոստանալ, որ ամէն ինչ կ՚աշխատիմ ընել ձեր հարցումներուն լաւագոյն ձեւով պատասխանելու համար:

– Նախ եւ առաջ, հետաքրքրական է լսել, թէ ե՞րբ է հիմնադրուած «Լինսի» հիմնարկը, ո՞րն էր նման հիմնարկ մը ստեղծելու շարժառիթն ու որո՞նք են ձեր աշխատանքի հիմնական նպատակները:

– Մեր հիմնարկը, որ իրականութեան մէջ հիմնադրամի սկզբունքներով է ստեղծուած, հիմնադրուած է 1988 թուականին: «Լինսի» հիմնարկը ծնունդ առաւ TRACINDA խումբ ընկերութենէն, որուն նիւթական միջոցները բոլոր տուին, որ իրականութիւն դառնայ «Լինսի» հիմնարկը հիմնադրելու ծրագիրը: Ի դէպ, ըսեմ նաեւ, որ TRACINDA ընկերութիւնը ամբողջովին կը տնօրինուի Քըրք Քըրքորեանի կողմէ: Գալով «Լինսի» հիմնարկին, անոր հիմնական նպատակները, ստեղծման առաջին իսկ օրէն [illegible] եւ կը մնայ գլխաւորապէս նիւթական օժանդակութիւններ տրամադրել հայկական, մասամբ

տուժածներու օգնութեան հիմնադրամը, եւ այլն: Մասնաւորապէս, զգալի օգնութիւն տրամադրած ենք 1994 յունուարի Նորթրիճի երկրաշարժէն յետոյ: Նիւթական օժանդակութիւններ են տրամադրուած ամենատարբեր բնոյթի կազմակերպութիւններու, յատկապէս Ամերիկայի զանազան քաղաքներու հիւանդանոցներուն: Հսկայական գումարներ տուած ենք նաեւ հետազօտական աշխատանքներու համար այնպիսի հեղինակաւոր կազմակերպութիւններու, ինչպիսին են AIDS (ՁԻԱՀ-ի՝ մարդկային իմունային անբաւարարութեան վարակ) հիւանդութեան հետազօտական հիմնադրամը եւ քաղցկեղի (Cancer) հետազօտական հիմնադրամը: Ընդհանուր առմամբ, մինչեւ նուիրատուութիւններ կատարելը, մենք կ՚ընտրենք այնպիսի բարեսիրական միութիւններ ու կազմակերպութիւններ, որոնք մեծ ճանաչում ունին իրենց տարիներու ընթացքին ցուցաբերած մարդասիրական գործունէութեամբ:

– Զանգուածային լրատուական միջոցները յաճախ կը շօշափեն «Լինսի» հիմնարկին անունը, կապուած Միացեալ հայկական ֆոնդի գործունէութեան, այդ կազմակերպութեան եւ յատկապէս Յարութ Սասունեանի ջանքերով իրագործուող բոհչներուն հետ դէպի Հայաստան: Որքան գիտեմ, ՄՀՖ-ի բոհչները կը մատակարարուին «Լինսի» հիմնարկի կողմէ: Ի՞նչ յաճախականութեամբ կ՚իրականանան նման բոհչներ եւ ե՞րբ է սկիզբ առած համագործակցութիւնը այս երկու կազմակերպութիւններուն միջեւ:

– Նախ ըսեմ, որ ՄՀՖ ձեւաւորուեցաւ «Լինսի» հիմնարկի ձեւաւորումէն շատ յետոյ եւ մենք մեր առջեւ նպատակ դրինք անմիջականօրէն օգնել Հայաստանին բոլոր հնարաւոր միջոցներով: Գլխաւորապէս, կը տրամադրենք ՄՀՖ-ի նիւթական միջոցներու 2/3 մասը: Բացի այդ, կը վճարենք Հայաստան ուղարկուող օգնութեան առաքումներու բոհչներուն հետ կապուած բոլոր ծախսերը, որոնք կ՚իրականանան ՄՀՖ չարթերային բոհչներով, իսկ ՄՀՖ կը հայթայթէ բարեսիրական օգնութեան մաս կազմող այն բոլոր անհրաժեշտ ապրանքները, որոնք ղրկուելու են

միայն այն կազմակերպութիւններուն, որոնք հիմնուած են եւ կը գործեն Ամերիկայի մէջ: Հետեւաբար, այն ամէն ինչ որ մենք տուած ենք, ընդհանրապէս եղած է այս երկրին մէջ գործող բարեսիրական կազմակերպութիւններուն: Բացի այն, որ ասոր մեծագումար օգնութիւն ենք տրամադրած ՄՀՖ-ին, միաժամանակ տարբեր նուիրատուութիւններ ենք կատարել նաեւ «Արարատ» Տան եւ Քալիֆորնիոյ Տնակներու տան, որոնք երկուքն ալ հայ-ամերիկեան տարեցներու միութիւններ են: Կատարած ենք նաեւ այլ նիւթական օժանդակութիւններ, որոնք այնքան շատ են, որ կարելի չէ մի առ մի թուել զանոնք: Յամենայնդէպս, անոնք այնքան շատ չեն եղած, որքան վերեւ յիշուած նուիրատուութիւնները:

– Եւ իբր վերջին հարցում, առանձնական զարմանք, բայց բոլորիս համար հետաքրքրական դարձած հարցում մը «Լինսի» հիմնարկի յառաջիկայ ծրագիրներուն մասին:

– Միշտ: Մենք, ինչպէս առաջ, նաեւ հիմա եւ ապագային պիտի շարունակենք այն աշխատանքները, որոնց սկսեր ենք տարիներ առաջ: Յատկապէս կարեւոր կը նկատեմ շարունակել մեր կապերը եւ կարելի չափով օգտակար հանդիսանալ այն կազմակերպութիւններուն, որոնց մենք ի վիճակի ենք եղած աջակցելու նախապէս: Իսկ աւելի շատ կարեւոր կը նկատեմ շարունակել մեր օգնութիւնը Հայաստանին եւ վստահ եմ, որ մենք շատ աւելին կարող ենք ընել, օգնելու հայ ժողովուրդին եւ նպաստելու նաեւ Ղարաբաղի հիմնահարցի կարգաւորման:

– Շնորհակալութիւն եւ յուսով եմ, որ «Լինսի» հիմնարկի մարդասիրական, բարեգործական աշխատանքներու արդիւնքներու մասին առաջագային յաճախակի առիթ կ՚ունենանք տեղեկութիւններ հաղորդել զանգուածային լրատուական միջոցներով: Յաջողութիւն կը մաղթենք ձեզի:

Այս հարցազրոյցը վերջացնելէ առաջ դիտել տանք, որ «Լինսի» հիմնարկին անունը ծնունդ առած է հայազգի առասպելական կերպար դարձած Քըրք Քըրքորեանի երկու դուստրերուն Tracy եւ Lindaի անուններու հնարաւոր միացումէն: ■

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

«Վստահեք մեզ, մենք գտել ենք երջանկության ճանապարհը»

Արթուր Բայախչյանցը 33 տարեկան է, բժշկագիտության թեկնածու, կոնքի խոռոչի օրգանների համաժամանակյա զուգակցված վիրահատությունների բուժական նոր մեթոդի հեղինակ: Ծնունդով Գրոզնիից է, աշխատանքային դժվարին փորձաշրջան է անցել Պերմ քաղաքում: Տեղափոխվել է Հայաստան 1989-ին: Նա խիզախեց հայտարարել. «Բոլորս ուզում ենք երջանիկ լինել... Իսկ մենք գտել ենք այդ ճանապարհը»:

Առողջապահության նախարարության 4-րդ գլխավոր վարչության հիվանդանոցում մայիսի 10-ին բացվեց նախկին ԽՍՀՄ-ում, նույնիսկ Եվրոպայում իր տեսակը յուշեցող «Վերածնունդ» կոչվող նոր կենտրոնը:

Կենտրոն դիմող յուրաքանչյուրի հետ այստեղ զրուցում են, հոգեբանական վերլուծություն անում, ճշտում այցելուի (և ոչ թե «հիվանդի») հոգեկան վիճակը, եթե պետք է [illegible]

Այստեղ [illegible] ված է որևէ օրգան, ուրեմն շղթայում պետք է որոնել և գտնել, իսկ ապա բուժել դրա հետևանքով բնական գործառույթից շեղված 2-րդ, 3-րդ, երբեմն էլ 4-րդ օրգանը: Բուժել նույն վիրահատության ժամանակ, կամ ինչպես իրենք են ասում՝ «համաժամանակյա»:

Սահմանափակվա՞ծ է արդյոք «Վերածնունդի» բուժական ոլորտը:

«Մարդկանց օգնելու մեր հնարավորությունները չափազանց մեծ են,— պատմում է Արթուր Բայախչյանցը: Մեր նպատակն է իրականացնել կոնքի խոռոչի բնածին կամ ձեռքբերովի հիվանդությունների վիրաբուժական համալիր բուժում: Հիվանդություններ, որոնք հանգեցնում են անձնական և ընտանեկան կյանքի աններդաշնակության: Այլ կերպ այն կարելի է անվանել ընտանիքի բուժական վերականգնում, տղամարդու և կնոջ ֆիզիկական, բարոյական և սոցիալական ինքնի պահպանում, վերածնունդ:

Կենտրոնում ստեղծված են բոլոր պայմանները, որ մարդ իրեն զգա ընտանիքի և հասարակության լիարժեք անդամ, անհատականություն: Ես ինքս չափազանց մարդկանց օգնելու մեր հնարավորությունները չափազանց շատ են: Մարմնի բոլոր մասերի պլաստիկ վիրահատություններից սկսած անում ենք կոնքի խոռոչի համաժամանակյա բոլոր բարդ վիրահատությունները: Վերջինիս մասին՝ ավելի հանգամանալից: Սկսեմ կանանցից: Փորձը ցույց է տալիս, որ կնոջ օրգանիզմում գինեկոլոգիական հիվանդությունները համարյա միշտ ուղեկցվում են կոնքի խոռոչի մյուս օրգանների ախտահարումով (միզասեռական ուղիներ, ուղիղ աղիի բորբոքում, թութք և այլն): Նախկինում եթե կինը դիմում էր բժշկի ու բողոքում իրեն տանջող հիվանդությունից, ապա կոնսերվատիվ կամ վիրաբուժական օգնությունը դրսևորվում էր մի օրգանի բարելավման նպատակով: Այստեղ խախտվում է բնական սկզբունքը, երևույթի ամբողջականությունը: Հրաժարվելով նախկին տարբերակից՝ մենք կոնքախոռոչը դիտում ենք իբրև մեկ ամբողջություն:

Կենտրոնում իրականացվող վիրահատություններով վերացվում են ծննդաբերությունից հետո եղած ճեղքվածքները, արգանդի, ուղիղ աղիի իջեցումները, թութքը, ուղիղ աղիի, միզապարկի փուքսի ճողվածքները, սեռական օրգանների բնածին արատները, գինեկոլոգիական բոլոր տեսակի, տղամարդու և կանանց միզասեռական օրգանների սուր խրոնիկ կական, բորբոքային հիվանդությունները, որոնք առաջացել են սեռական ճանապարհով:

Բուժում ենք նաև կանանց և տղամարդկանց անպտղությունը, սեռական անկարողությունը, սեռական գործառույթների հորմոնալ խանգարումները: Ելնելով անհրաժեշտությունից ընդհատում ենք հղիությունը, բուժում էրոզիան, բորբոքային հիվանդությունները: Ուզում եմ դարձյալ հիշեցնել, որ կենտրոնում ամուսինները կարող են բուժվել միաժամանակ: Եվս կարևոր մի փաստ: Հաճախ կանանց կոնքի խոռոչում գտնվող չարորակ կամ բարորակ նորագոյացությունները վիրահատելիս, վիրաբույժը հարկադրված է անդամահատել սեռական օրգաններից մի քանիսը: Արդյունքը դժվար չէ պատկերացնել: Մենք կարևորագույն խնդիր ենք համարում պահպանել կնոջ այն հատկանիշները, որոնցով վիրահատված հիվանդը կարողանա կյանք վերադառ[illegible]թյուն, մայր, սեռական կյանքի զուգընկեր:

Վիրահատության ժամանակ համաժամանակյա աշխատում են և ուրոլոգը, և գինեկոլոգը, և պրոկտոլոգը:

Այո, մենք մարդկանց պարգևում ենք իսկական՝ ֆիզիկական, բարոյական և սոցիալական վերածնունդ: Ընտանիքը սկսում է ապրել նորմալ կյանքով, և այս [illegible] մենք լուծում ենք նաև տնտեսական, քաղաքական խնդիր»:

Կենտրոնն ունի դիմահարդարման, մազերի (տրիխոլոգիա), բուժական ֆիզկուլտուրայի լավ կահավորված սրահներ: Նախատեսված է բացել նաև օտար լեզվի ուսուցման և մարմնամարզի խմբակներ:

Դիմել «Վերածնունդ» կենտրոն, հասցեն. Պռոշյան 21, առողջապահության նախարարության 4-րդ գլխ. հիվանդանոց: Հեռախոսահամարները՝ 53-76-61, 53-77-91, 53-77-41:

Կենտրոն կարող են դիմել նաև գործարար մարդիկ, նրանք, ովքեր գործելու մեծ ծրագրեր ունեն: Նրանք կարող են, իբրև հովանավորներ, համագործակցել լավագույն մասնագետներով համալրված կենտրոնի հետ:

ՄԱՐԻԱՄ ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Հեռախոսային ապարատ «Պրոտոն» Հուսալի և էֆեկտիվ (ք. Մինսկ)

Ֆունկցիոնալ հնարավորությունները

■ [illegible] զանգահարողի հեռախոսահամարը, ինչպես նաև կհիշի ձեր նախկինում զանգահարած 67 հեռախոսահամարները և [illegible] դիսփլեյի վրա:

■ Կօգնի ձեզ զանգահարել ժամանակավորապես փակված հեռախոսահամարներով և կհայտնի, եթե կան կլինի:

■ Կհիշի և կհավաքի ձեզ անհրաժեշտ 40 համարներից ցանկացածը [illegible]

Ապարատը նորմալ աշխատում է նաև Երևանի հեռախոսային ցանցում:

Արժեքը 80-90 ամերիկյան դոլար (կճ. դրամով):

Ապարատի սնուցումը միայն ու միայն հեռախոսային գծից:

Հեռախոս 63-76-45, 63-02-40:

[illegible]

Պակիստանի ԱԻՄ ֆիրմայի արտադրության կանացի և տղամարդու խալաթներ [illegible], ինչպես նաև նույն ֆիրմայի արտադրության [illegible] կոմպլեկտներ:

Վճարումը դրամով՝ ըստ համապատասխան կուրսի:

Հեռ. 63-76-45, 63-02-40:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Արծվի հպարտ թեւերի ճախրանքով դեպի կերպարների բացահայտում

Փիլիամ Սարոյանին փոխարինելու է գալիս Բարբրա Բեջոյանը

Ամբողջական անունը՝ Բարբրա-Ամաիիս Իշխանյան-Բեջոյան-Թոմաս: Ծնվել է Բոստոնում, 1955-ին: Ամուսնացած է, ունի երկու զավակ: Հեղինակ է 13 պիեսների, որոնք բոլորն էլ արժանացել են մրցանակների: Չափազանց անմիջական ու խորաթափանց այս անձնավորության մեջ եռանդն ու կորովը անսպառ են: Մանավանդ զգալի են գործելու վճռականությունն ու նպատակի հստակությունը: Հայաստանում է գտնվում իր ընտանիքի հետ, որպես Ֆուլբրայթի անվան կրթաթոշակառու՝ ուսումնասիրություններ եւ գրառումներ կատարելու իր հաջորդ պիեսների համար: Ամերիկայում արդեն հայտնի դրամատուրգ Բարբրա Բեջոյանին, հանդիպեցինք Ամերիկյան համալսարանում եւ քանի որ նրա հետ մեր ծանոթությունը կայացել էր այնտեղ վերջերս կայացած կոնֆերանսի օրերին (տես «Ազգ», մայիսի 31) ուսանողների կողմից «Արծիվներ՝ առանց թեւերի, ձիեր՝ առանց ոտքերի» պիեսի ընթերցանության շնորհիվ, մեր զրույցը բնականաբար այդտեղից էլ սկսվեց:

-Ե՞րբ եւ ի՞նչ հանգամանքներում է ծնվել այդ պիեսը:

- Այն գրվել է 1986-ին եւ բեմադրվել նույն տարվա աշնանը Ռոդ Այլենդի (ԱՄՆ) Բրաունի համալսարանում, տեղի ուսանողական թատերական խմբի կողմից: Խիստ կենտրոնացած գրելով այն ավարտել եմ երեք շաբաթվա ընթացքում: Չէի ասի, որ գրական բարձր մակարդակի երկ է, բայց լավն է, որովհետեւ այնտեղ, ինում շատ դժվար էր որոշել ո՞վ եմ ես եւ ի՞նչ եմ ուզում դառնալ: Հետո պարզեցի, որ շատ բան ունեմ ասելու աշխարհին:

- Ե՞րբ եք սկսել գրել:

- Քսանմեկ տարեկան հասակում գրեցի իմ առաջին եռերգությունը: Այդ ժամանակ Մասաչուսեթսի Ռիփոնի համալսարանում էի, որտեղ ստացել եմ բակալավրի աստիճան: Այնուհետ Հարվարդում հետեւել եմ ստեղծագործական գրելաձեւի ուսուցման կանոնացման, այնտեղ էլ ամերիկականացման գործոնը կար: Բայց հետզհետե հասկացա, որ մինչեւ անհատն ինքը չընդունի իր ով լինելը, իր ազգությունը, չի կարող ոտնակոխել այս կամ այն ազգության: Ինձ հաջողվեց գրել մի պիես, որն անվանեցի «Պարի՛ր, մայրիկ, պարի՛ր»: Բայց, քանի որ, իմ կարծիքով, բարձր մակարդակի գրական գործ չէր, խնդրեցի չբեմադրել այն: Տնօրենությունը համոզեց ինձ, որ լավն է, եւ ավելորդ համեստություն դրանից առաջ գրած իմ մյուս պիեսների, ասեմ ինձ համար հստակորեն պարզել եմ, թե ով են ամերիկահայերը: Մեծահասակ լինեն, թե երիտասարդ, միեւնույն է, նրանք իրենց հոգու խորքում սփռահարված են Հայաստանին, հայ ժողովրդին, իրենց արմատներին: Ես հստակ պատկերացնում եմ տալիս նաեւ հայությունը մերժող նոր սերնդի մասին, որն իրեն առաջին հերթին ամերիկացի է համարում: Պիեսում առաջ քաշված հարցերը միանշանակ չեն, փոխառնչված են պարզապես, որովհետեւ ամեն ինչ չէ, որ բացարձակապես սեւ կամ սպիտակ է լինում: Մարդկային բնավորությունները բարդ են եւ գիտեմ եմ, որ կարողացել եմ բավական լավ կերտել իմ «հերոսներին»: Ի դեպ, [illegible] ցանկանում այս պիեսը հավանաբար Երվանդ Ղազանչյանի բեմադրությամբ ներկայացվի այստեղ Հայաստանում, հաջորդ տարվա աշնանը: Իսկ մինչ այդ կվերջնեմ կատարելության հասնել իմ հաջորդ պիեսում, որը կգրեմ, երբ մեկնեմ Հայաստանից Ֆուլբրայթի ծրագրի ավարտին:

- Ինչի՞ մասին կլինի այն:

- Ըստ երեւույթին, ներառված կլինի «Հայաստանը 21-րդ դարի շեմին» ընդհանուր թեմայի շուրջ: Ցանկանում եմ հարցը քննել համամարդկային տեսանկյունից: Պիեսը հայերի մասին լինելով հանդերձ պետք է վեր լինի նեղ ազգային շրջանակներից, պետք է բարձրագույն մակարդակի գրական երկ լինի: Չեմ սկսելու գրել, մինչեւ հստակորեն չպատկերացնեմ նյութը: Դա լինելու է իմ մեկնաբանությունը, իմ սրտի խոսքը ներկա Հայաստանի մասին: Եթե հաջողության հասնեմ, հրաշալի կլինի: Եթե ոչ, կշարունակեմ որոնումներս, մինչեւ հասնեմ նպատակիս: Իմ առաջ երեք տարվա ժամկետ եմ դրել:

- Հաջողություն ցանկանալով Ձեզ, խնդրում եմ ասել առաջին անգամ ե՞րբ անդրադարձաք Ձեր արմատներին: Հավանաբար ծանոթ եք Ալեքս Հեյլիի «Արմատներ» վեպին, որտեղ սեւամորթ գրողն իր ակունքների մասին է գրում: Ձեր պարագայում ե՞րբ էր այդ «դարձը»:

- Անհավատալի է, բայց ինձ հետ դա պատահել է հենց սկզբից, փոքրուց: Հորս կողմից մեծ հայրս ինձ միշտ պատմում էր իր հայրենիքի՝ Խարբերդի մասին: Մորական կողմից մեծ հայրս նույնպես խարբերդցի էր: Այնպես որ հայոց պատմությունն ինձ ավանդել են պապերս: Նրանք երկրից զրկվել են դառնալով այդ շրջանի ողբերգությունների ականատեսը լինելով հետ: Նրանք հատուկ երեխայություն են պարգեւել ինձ եւ զգացի նրանց շնորհիվ է, որ գրող եմ դարձել: Նրանք իմ մեջ ներարկել են ազգային արժանապատվություն եւ հայասիրություն: Ամերիկական շրջա-

դասընթացներին, որից հետո մագիստրոսի աստիճան եմ ստացել Ռոդ Այլենդի Բրաունի համալսարանում: Ուսման զուգահեռ պիեսներ եմ գրել:

- Ի՞նչ պիեսներ էին դրանք, երբեւէ բեմադրվե՞լ են:

- Բոլորն էլ բեմադրվել են, արժանացել քննադատների ուշադրությանն ու դրական գնահատականին, նաեւ մրցանակների: Դրանցից մեկն «Արեւը», որն ամերիկա-խորհրդային հարաբերությունների մասին ֆոլկլորի ժանրի պիես է: Միտքն այն է, որ հակառակ քաղաքական եւ լեզվական տարբերություններին, մարդիկ կարող են իրար հասկանալ առնվազն միջոցով: «Ինքս իմ մասին» պիեսը անգլիացի գրող Վիրջինիա Վուլֆի կյանքին է նվիրված: Այն անցյալ տարի է-ղինգտոնի գրական, թատերական փառատոնում արժանացավ քննադատների հատուկ մրցանակին: Դա ոչ միայն իմ հաղթանակն էր, այլ կյանքը հաստատող Վուլֆի գրական ժառանգությունը հաստատող հաղթանակ: Քննադատների կարծիքով, դա իմ լավագույն պիեսն է: Գրել եմ նաեւ «Քաղաքական նպատակներով», «Սպիտակ կեղեւ», «Արեւ. 2-րդ մաս», «Պարի՛ր, մայրիկ, պարի՛ր» պիեսները:

- Հետաքրքիր վերնագրեր են: Ինչի՞ մասին է վերջինը:

- Բրաունի համալսարանն ավարտելուց ինձ առաջարկեցին պիես գրել ամերիկահայ կնոջ մասին: Պետք է ներկայացնեի ամբողջական մի կերպար, որը բնորոշեր իգական սեռի այդ սփյուռքահայուհուն ցանկացած տարիքում՝ 20, 40, թե 60: Այդ ժամանակ առանձնապես մեծ չէր ցանկությունս գրելու հայկական թեմաների շուրջ: Որպես երիտասարդ եւ ամեն ճանաչված թատերագիր գտնում էի, որ նեղ ազգային թեմաների շուրջ գրելն այնքան էլ նպաստավոր չի լինի իմ հետագա կարիերայի համար: Չափազանց հուզված էի եւ կաշկանդված: Դժվար էր միանգամայն առանձնացնել այդ կերպարի, քանի որ ինչպես այստեղ ասա-ներ իմ մտահոգությունները: Պրեմիերայի օրը հետաքրքիր անակնկալ եղավ:

- Ե՞րբ եւ որտե՞ղ բեմադրվեց այն:

- 1984-ին Բրաունի համալսարանի մեծ դահլիճում տեղի ունեցավ թատրոնի կողմից: Եվ անակնկալն այն էր, որ տեսնելով բեմայի հայկական եւ հեղինակի հայ լինելը, հարյուրավոր հայեր շարան-շարան եկան թատրոն: Դահլիճը լեփ-լեցուն էր, եւ պիեսը լավ ընդունելություն գտավ: Ես պարզեցի, որ հայերը ծարավ են նման պիեսների, բեմից իրենց մասին պատմող նման պատմությունների: Հետաքրքիր էր եւ չափազանց հուզիչ: Ներկայացման վերջում նրանք սկսեցին հարցնել ինձ ա-[illegible]ռյան»: Վեց շաբաթ հետո, երբ ավարտվեցին պիեսի ներկայացումները, արդեն հստակ պատկերացում ունեի, թե ինչի մասին եմ գրելու հաջորդ անգամ: Դա լինելու էր «Արծիվներ առանց թեւերի» պիեսը, որն ինչպես ասացի, բեմադրվեց 1986-ին:

- Իսկ երկու բեմադրությունները բաժանող ժամանակահատվածում ինչո՞վ էիք զբաղված:

- Վաշինգտոնում երիտասարդների շրջանում դասավանդում էի թատերագրության հիմունքներ: Ընդհանրապես շատ եմ դասավանդել տարբեր համալսարաններում գրական ստեղծագործությունների քննադատական մոտեցման, նամակների գրելաոճի եւ դրամատիկական ձեւակերպությունների մասին: Այդ ընթացքում մի կողմից «Պարի՛ր, մայրիկի» հաջողությունն էր ինձ ոգեւորում սկսելով նոր որոնումներ կատարել, մյուս կողմից հայերի կոտորածն էր տանջում սկսելով մտածել այն մատուցելու ձեւը գտնելու մասին, մինչեւ որ գրեցի «Արծիվներ առանց թեւերի» պիեսը:

- Ի՞նչն է Ձեզ համար կարեւորը կյանքում:

- Առաջին հերթին հաստատել ինձ որպես դրամատուրգ ամերիկացիների շրջանում: Այնուհետ համոզված եմ, որ կկարողանամ բեմից բարձրաձայն խոսել ընդհանրապես մարդու իրավունքների եւ մասնավորապես հայկական հարցերի մասին: Այդ ժամանակ իմ խոսքը տեղ կհասնի:

- Ովքե՞ր են Ձեր նախասիրած հեղինակները:

- Տոլստոյ, Դոստոեւսկի, Չեխով: Ինձ ասել են, որ Չեխովի ազդեցությունն զգալի է իմ գործերում: Նաեւ Լիլիան Հելման, Թենեսի Ուիլյամս, Նիլ Սայմոն:

- Բացի Հայաստանի մասին եռերգությունից, ուրիշ ի՞նչ ծրագրեր ունեք:

- Կարճ պատմվածքների մի ժողովածու հրատարակել «Իմ անունը Անի է» խորագրով, որտեղ ամփոփված պետք է լինեն 14 պատմվածքներ:

Հարցազրույցը վարեց
ՏԻԳՐԱՆ ՕՐՄԱՆՅԱՆԸ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Այսօր Կամերայինում հուշ-երեկո նվիրված Առնո Բաբաջանյանին

Այսօր, ժամը 17-ին, Առնո Բաբաջանյանին նվիրված հուշ-երեկո է կազմակերպված Կոմիտասի կամերային տանը: Ներածական խոսքով հանդես կգա արվեստաբան Արամ Սարյանը: Կոմպոզիտոր Ղազարոս Սարյանը եւ Էդվարդ Միրզոյանը հուշեր կպատմեն իրենց ընկերոջ մասին: Հուշ-երեկոյին մասնակցում են նաեւ Ադամ Խուդոյանը, Կոնստանդին Օրբելյանը, Մարտին Վարդազարյանը, Գայանե Չախնազարյանը, Անահիտ Ներսիսյանը, Սուրեն Չախնազարյանը, Միքայել Չախնազարյանը, Ռոբերտ Ղասաբյանը եւ համերգավար Մարգարիտ Մաթեւոսյանը: Ծրագիրը կներառի Առնո Բաբաջանյանի ինչպես դասական, այնպես էլ էստրադային ստեղծագործությունները:

Կինոյի 100-ամյակին՝ Հայֆիլմի 2 ֆիլմերը

Այսօր Կինոյի տանը, կինոյի 100-ամյակին նվիրված միջոցառումների շրջանակներում կցուցադրվի «Պեպո» գեղարվեստական ֆիլմը: Հայֆիլմի՝ երկրորդ «Բարեւ, ես եմ» ֆիլմը կցուցադրվի հունիսի 22-ին: Ֆիլմերի ցուցադրումները կուղեկցվեն ստեղծագործական խմբերի հետ հանդիպումներով: Սկիզբը՝ ժամը 17-ին:

ԵՐԵՎԱՆ

«Հրազդան» կինոթատրոնը պատվերներ է ընդունում

Մայրաքաղաքի Կիեւյան փողոցում գտնվող «Հրազդան» կինոթատրոնը 1992-ից Հայֆիլմին է պատկանում: Բազային այս կինոթատրոնում ֆիլմի ցուցադրումները հաճախ են լրացվում ստեղծագործական խմբերի հետ հանդիպումներով, տեղի են ունենում կինոքննարկումներ: Այս տարվանից «Հրազդանը» համագործակցում է Արաբկիրի շրջանի ժողկրթբաժնի հետ՝ մասնավորապես շրջանի դպրոցների ծրագրային նյութը ներկայացնող ֆիլմերի պատվեր-ցուցադրումները կազմակերպելով: Կինոթատրոնը ընդունում է ոչ միայն Հայֆիլմի, այլեւ համաշխարհային դասական ֆիլմերի ցուցադրման պատվերներ: «Հրազդան» կինոթատրոնի տնօրեն Կարեն Ալեքսանյանի ասելով, իրենք պատրաստ են պատվերներ ընդունել նույնիսկ ապրանքափոխանակությամբ: Երեւանի քաղխորհրդի ղեկավարությունը ընդառաջել է եւ նախորդ պայմանավորվածությունների համաձայն կինոթատրոնը կարողանում է ֆիլմերի ցուցադրումներ ապահովել: «Հրազդանը» այս օրերին պատրաստվում է ցուցադրել ռեժիսոր Կարլոս Սաուրայի «Կարմեն» իսպանական ֆիլմը:

«ԱԷՐՈՖԼՈՏ» ավիաընկերության առաջին պաշտոնական գործակալը Հայաստանում

- Շուրջօրյա ինֆորմացիա կատարվող չվերթների մասին

- Երեւան քաղաքի սահմաններում տոմսերի առաքման կազմակերպում (տուն, գրասենյակ, ներկայացուցչություն)

- Տոմսերի փոխանակում եւ ետ ընդունում առանց դրամական կորուստի

«ԱԷՐՈՖԼՈՏ» ավիաընկերության տոմսերի վաճառք բոլոր չվերթների համար՝ ամենամատչելի գներով

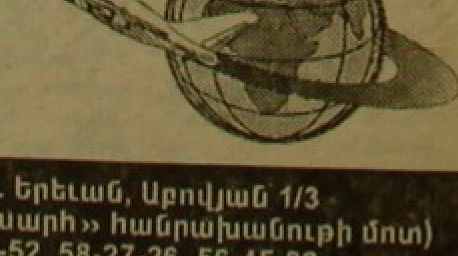

Հասցե՝ ք. Երեւան, Աբովյան 1/3
(«Մանկական աշխարհ» հանրախանութի մոտ)
հեռ. 53-38-52, 58-27-26, 56-45-82

Գ. ՍՈՒՆԴՈՒԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

Նոր ներկայացում հունիսի 17-ին, 18-ին, 24-ին, 25-ին

ԳՐԻԳՈՐԻ ԳՈՐԻՆ

ԷԴՄՈՒՆԴ ՔԻՆ
(Ողբերգական կատակերգություն երկու մասից)

Քինի դերում ԽՈՐԵՆ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Ներկայացումների սկիզբը՝ ժ. 18-ին
Թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար ԽՈՐԵՆ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՖՈՒՏԲՈԼ

Մարկո վան Բաստենը հիշում է

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ,
Վալանս, Ֆրանսիա

Չեմպիոնների լիգայի եզրափակիչին «Միլանի» հետ Վիեննա էր եկել թիմի նախկին խաղացող հոլանդացի Մարկո վան Բաստենը: Հոլանդիայի հավաքականի եւ «Միլանի» նախկին անվանի հարձակվողը Չեմպիոնների լիգայի իր վերջին հանդիպումն անցկացրել է 1993 թ. եզրափակչում Մարսելի «Օլիմպիկի» դեմ, երբ «Միլանը» փչեց 0-1 հաշվով: Արդեն երկու տարի է, ինչ Մարկո վան Բաստենը խաղադաշտ դուրս չի գալիս: «Ֆրանս ֆուտբոլի» «Ոսկե գնդակի» կրկնակի մրցանակակիր վան Բաստենն անցյալ տարի Աթենքում տեղի ունեցած Չեմպիոնների լիգայի «Միլան»-«Բարսելոն» եզրափակիչ խաղի ընթացքում երկար ժամանակ բառն բանալինի մեջ էր նստել հոլանդացի ֆուտբոլային մյուս մեծ «հյուրաստղի» Յոհան Կրոյֆֆի հետ: Վիեննայում վան Բաստենի սիրտը տրոփում էր ոչ թե իր հայրենակիցների՝ «Այաքս» թիմի խաղացողների, այլ «Միլանի» համար:

«Ես ինձ միլանցի եմ զգում», Չեմպիոնների լիգայի եզրափակիչ խաղից առաջ հայտարարեց Մարկո վան Բաստենը: Վիեննայում նրա աչքի առաջ եկան շատ հուշեր: 1990-ին այս նույն դաշտում տեղի ունեցած Չեմպիոնների լիգայի եզրափակչում հենց նա էր, որ գնդակը փոխանցեց Ռիյկարդին, որն էլ անվրեպ հարվածով գրավեց «Բենֆիկայի» դարպասը եւ հաղթանակ բերեց «Միլանին»: Այս տարի Վիեննայում Ռիյկարդը հայտարարեց, որ հեռանում է ֆուտբոլից: «Բայց ինքը Ռիյկարդը, գոնե կարող է խաղալ: Իսկ ինձ համար դա երազ է», հուզված ասաց Մարկո վան Բաստենը: Վերջին երկու տարվա ընթացքում անվանի ֆուտբոլիստի ոտքը մի քանի անգամ վիրահատության է ենթարկվել: Ըստ երեւույթին, հետեւանքները հաջող չեն: Մարկոն հայտարարեց, որ դեռ ուզում է մնալ «Միլանում», բայց ի՞նչ դերում, պարզ չէ: Մի՞թե նա պետք բավարարվի միայն խաղերը դիտելով:

ՖՈՒՏԲՈԼ

«Եվրոպա 96-ի» օրացույցը որոշվեց

Անգլիայում կայանալիք ֆուտբոլի Եվրոպայի գալիք տարվա առաջնության կազմկոմիտեն որոշեց խաղերի օրացույցը, որն անցկացվելու է 1996 թվականի հունիսի 8-ից 30-ը: Նախնական մրցաշարի խաղերը տեղի են ունենալու ութ քաղաքներում: Քառորդ եզրափակիչ հանդիպումները կայանալու են Լոնդոնում, Լիվերպուլում, Մանչեսթերում եւ Բիրմինգհեմում: Կիսաեզրափակիչ հանդիպումները, որոնք նախատեսված են հունիսի 26-ին, տեղի են ունենալու Լոնդոնում եւ Մանչեսթերում: Եզրափակիչ հանդիպումը հունիսի 30-ին անցկացվելու է Լոնդոնի «Ուեմբլի» հոյակապ մարզադաշտում:

ՀԵԾԱՆՎԱՎԱՐԴ

«Տուր դե Ֆրանսը» հեղինակավոր մրցաշար

1980-ից ի վեր «Տուր դե Ֆրանսը» վերածվել է մեծ հեղինակություն ունեցող այնպիսի մրցաշարի, որը կարելի է համեմատել նույնիսկ օլիմպիական խաղերի կամ ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունների հետ: Նրա ընթացքին ամբողջ աշխարհում սովորաբար հետեւում են շուրջ մեկ միլիարդ հեռուստադիտողներ: Այդ մրցաշարի գլխավոր հովանավորներն են այնպիսի հանրահայտ ընկերություններ, ինչպիսիք են «Կրեդիտ Լիոն» բանկային ընկերությունը, «Կոկա-կոլան», «Ֆիատը», որոնք իրենց գովազդների համար ամեն անգամ մրցումների կազմակերպիչներին վճարում են 15-20 մլն ֆրանկ: Հեռուստատեսային ընկերությունները նկարահանումների իրավունք ստանալու համար մուծում են շուրջ 60 մլն ֆրանկ: Շատ քաղաքներ 1-2 մլն ֆրանկ են մուծում կազմակերպիչներից իրավունք ստանալու, որպեսզի «Տուր դե Ֆրանսի» մրցուղերթն անցնի իրենց տարածքներով: Այնպես որ, այս մեծ մրցաշարը դարձել է մեծ բիզնես, որի ծախսերը հասնում են 200 մլն ֆրանկի: Մրցաշարի հեղինակության մասին է վկայում նաեւ այն, որ Եվրոպայից բացի, այն մեծ հետաքրքրություն է առաջացրել նաեւ ԱՄՆ-ում: Այսպես, ABC հեռուստատեսային ընկերությունը որոշել է անմիջական հաղորդումներ տալ «Տուր դե Ֆրանսի» մրցումներից: Հեծանվավազքի այդ հետաքրքիր մրցումներին հեռուստատեսությամբ հետեւում են նույնիսկ Չինաստանում, Աֆղանստանում, Կուբայում, Հորդանանում, Մոնղոլիայում եւ այլ երկրներում: Անցյալ տարվա մրցումների ընթացքը լուսաբանեցին 100 հեռուստատեսային կայաններ եւ այն դիտեցին շուրջ 100 երկրներում: Մասնակիցների համար էլ մրցանակային հիմնադրամը տպավորիչ էր (11 մլն ֆրանկ): Հաղթողը ստացավ 2 մլն ֆրանկ:

ԲԻԶՆԵՍ

Կ. Լյուիսը հեռուստատեսային հերոս

14 տարի առաջ էր, որ «մարզադաշտի աստղաձը» կատարեց 100 մ տարածության իր առաջնակարգ վազքը, ցույց տալով 10 վայրկյանից պակաս ժամանակ: 11 տարի է, որ նա կրկնել է Ջեսսի Օուենսի ռեկորդը՝ շահելով Լոս Անջելեսում տեղի ունեցած օլիմպիական խաղերի 4 ոսկե մեդալը: 34-ամյա մարզիկն այսօր պետք է անցյալի անուն լիներ, այդ ոչ թե ներկա... ցել է իր հեղինակությունը երկարաձգելու մի ուրիշ ասպարեզ՝ գովազդային բիզնեսը: Նա «Միստեն» մակնիշի ավտոմեքենայի գովազդային ամենամեծ հերոսն է դարձել, նաեւ ավտոդողեր արտադրող «Պիրելլի» ընկերության «սուպերմենը»: Կառլ Լյուիսի անունը կապվել է միջազգային այս երկու խոշոր ընկերությունների նորանոր նվաճումների հետ՝ շնորհիվ հեռուստատեսային գովազդների: «Պիրելլի» ընկերությունը Կառլ Լյուիսի անունը եւ նկարներն օգտագործում է աշխարհի 5 լրատվամիջոցներում իր գովազդային արշավների համար: Գովազդներից մեկում Կառլ Լյուիսը ոտքով բարձրանում է Նյու Յորքի «Ազատության» հուշարձանի վրա: Վերջին նկարահանումները, որոնք կատարվել են համակարգիչների օգնությամբ, շատ գեղեցիկ են: Այսպես, Կառլ Լյուիսը մարզադաշտում շարունակում է նույն աստղը մնալ ժողովրդի մեջ: Այնուամենայնիվ, սպորտը ձգում է տաղանդավոր թեթեւատլետին: Կառլ Լյուիսը հայտարարեց, որ վերադառնում է եւ ուզում է մասնակցել 1996 թվականին Ատլանտայում կայանալիք օլիմպիական խաղերի հեռացատկի եւ 200 մ արագավազքի մրցումներին:

NBA

Ռոբինսոնն ամենաարժեքավոր բասկետբոլիստ

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների պրոֆեսիոնալ բասկետբոլի ավարտվող մրցաշրջանի ամենաարժեքավոր խաղացող ճանաչվեց «Սան Անտոնիո» թիմի խաղարկող Դեվիդ Ռոբինսոնը: Դա NBA-ի ամենաբարձր եւ թանկարժեք տիտղոսն է: Դեվիդ Ռոբինսոնը 1990-ից հանդես է գալիս NBA-ում: Նա ԱՄՆ-ի «երազանքի թիմում» 1992-ին Բարսելոնում նվաճեց օլիմպիական չեմպիոնի ոսկե մեդալը: Ռոբինսոնը տիրել է գրեթե մարզական բոլոր տիտղոսներին (1990 թ.՝ ամենալավ խաղարկողը, 1991 թ.՝ ամենալավ հակագրողը, 1992 թ.՝ ամենալավ պաշտպանը եւ ամենալավ խաղացողը): Վեց անգամ Դեվիդ Ռոբինսոնը ընդգրկվել է NBA-ի բոլոր աստղերի հավաքականում: Նրա մարզական կյանքում շատ քիչ բան է պակասում: Այնուամենայնիվ նման պատկառելի հաջողություններից հետո Ռոբինսոնին քննադատների ձայնը չի լռում. «Նրա խաղը շատ պաշտոնական է եւ արտիստիզմից զուրկ, որը բավականություն չի պատճառում մարզասերներին», ասում են նրանք: Իրոք, մոլի քրիստոնյա Դեվիդ Ռոբինսոնի խաղաոճը եւ նրա կեցվածքը խաղահրապարակում հեռու է արտիստիզմից եւ չի կարելի համեմատել օրինակ Չարլզ Բարկլիի խաղաոճին եւ պահելաձեւին: Բազմաթիվ տիտղոսների արժանացած Դեվիդ Ռոբինսոնը փոխանակ լինելու լրագրողների եւ գովազդների առաջին թիրախը, իր համեստ եւ լուրջ բնավորության համար երկրորդ դիրքեր է գրավում, քանի որ Ամերիկան սիրում է չափազանցություններ, որոնք գրավում են ժողովրդի ուշադրությունը: Դեվիդ Ռոբինսոնը որպես բասկետբոլիստ իր պարտականությունը կատարում է հրաշալի եւ պրոֆեսիոնալ ձեւով, բայց ոչ ավելին, ինչը հետաքրքրական չէ հեռուստադիտողների համար: Մինչեւ հիմա Դեվիդ Ռոբինսոնը մեկ գովազդ է արել, այն էլ պիցցայի համար: NBA-ում լռությունը դոլարներ չի բերում:

ԽՃԱՆԿԱՐ

Հավաքականը՝ Իրան, իսկ «Շիրակը»՝ ԱՄՆ

Հունիսի 24-ին Իրան է մեկնելու ֆուտբոլի Հայաստանի հավաքականը: Նախատեսված է երկու հանդիպում անցկացնել Իրանի օլիմպիական հավաքականի հետ: Իսկ հուլիսին ԱՄՆ կուղեւորվի Հայաստանի չեմպիոնը՝ Գյումրիի «Շիրակը»: Հայ ֆուտբոլիստները հանդիպումներ [illegible] եւ Սալվադորի ակումբային թիմերի հետ:

ՆՏ

«Հյուստոնը» գործնականում չեմպիոն

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների պրոֆեսիոնալ բասկետբոլի գլխավոր եզրափակիչում սպասված մրցակցությունը չստացվեց: Նախատեսված յոթ հանդիպումներից տեղի ունեցած առաջին երեքում «Հյուստոն Ռոկետս» թիմը հաղթեց «Օռլանդո Մեջիկին»: Նախորդ առաջնության հաղթող «Հյուստոն Ռոկետսը» չեմպիոնի իր տիտղոսը պահպանելու համար մնացած չորս հանդիպումներում պետք է տանի ընդամենը մեկ հաղթանակ:

Լինֆորդ Քրիստին հրաժարվում է

Բոլոր ժամանակների աշխարհի ամենահայտնի արագավազորդ, անգլիացի Լինֆորդ Քրիստին մամուլի ասուլիսում հայտարարեց, որ մտադիր չէ գալիք տարի Ատլանտայում կայանալիք օլիմպիական խաղերում պաշտպանել չեմպիոնի իր տիտղոսը: 35-ամյա տաղանդավոր արագավազորդն ասաց, որ հոգնել է ոչ թե մրցումներից, այլ լրագրողների հետապնդումներից:

Գուլիտը «Չելսիում»

Ջենովայի «Սամպդորիա» թիմի հոլանդացի 32-ամյա աշխարհահռչակ կիսապաշտպան Ռուուդ Գուլիտը երկու տարվա պայմանագիր է կնքել խաղալու Անգլիայի «Չելսի» թիմում: Հոլանդիայի հավաքականի նախկին աստղը երկու տարվա պայմանագրի համար կստանա շուրջ երկու միլիոն դոլլար եւ 20 հազար ամսական:

Խորուբեքը «Ասուստրիա» թիմում

Գերմանիայի հավաքականի նախկին խաղացող Յորգ Խորուբեքը, որը մինչեւ 1995 թ. մարտը մարզում էր Դրեզդենի «Դինամո» թիմը, ստանձնելու է վիեննայի «Աուստրիա» թիմի ղեկը: Նա փոխարինելու է գերմանացի մեկ ուրիշ մարզչի՝ Եգոն Կորդեսին:

ՖՐԱՆՍԻԱ

Ալեն Պրոստը նախարա՞ր

Ֆրանսիայի նախագահական ընտրարշավի ժամանակ «Ֆորմուլա-1»-ի աշխարհի քառակի չեմպիոն, մեծ հեղինակություն վայելող Ալեն Պրոստը մեծ աջակցություն էր ցույց տվել Ժակ Շիրակին: Հայտնի դարձավ, որ Ֆրանսիայի նոր նախագահի ընտրարշավի փուլում Ալեն Պրոստին խոստացել էր Ֆրանսիայի սպորտի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարի պաշտոնը: Ալեն Պրոստը մերժել էր Ժակ Շիրակի առաջարկը: Այժմ այդ պաշտոնը վարում է 1976 թ. Մոնրեալի օլիմպիական խաղերի 110 մետր արգելավազքի ոսկե մեդալակիր Գի Դրուտը: Պրոստը Ֆրանսիայի չեմպիոնների առաջին կարգում է: Մայիսի 15-ին Փարիզի քաղաքապետարանի Ժակ Շիրակի գրասենյակում նախարարների պաշտոնն զանկացողների այցելուները բազմել էին: Պրոստն այստեղ դեմ դիմաց հանդիպեց արտաքին գործերի նախարար Ալեն Ժյուպեին եւ արդարադատության նախարար Ժակ Տուբոնին: Ալեն Պրոստին ոչ մի պաշտոն չտրվեց: Ասում են, Շիրակը շատ է սիրում «Ֆորմուլա-1» մարզաձեւը: Համաձայնաբար Պրոստի հետ նրանք խոսեցին այդ մասին: «Ինձ ավելի շատ հետաքրքրում է ղեկավարել «Ֆորմուլա-1»-ի մի թիմ, քան թե նախարար դառնալ», ասում է Պրոստը: Շիրակը խոստացավ Պրոստին ֆինանսապես օգնել «Պեժո» եւ «Ռենո» մակնիշի շարժիչներով ստեղծել «Ֆորմուլա-1»-ի մի մեծ թիմ: Բայց դրա հետ կապված մանրամասները գաղտնի են մնում: Ըստ մասնագետների, Ալեն Պրոստը շատ բան է ուզում, բայց ոչինչ չի ստանա: Ալեն Պրոստը, որը շատ հեռու է իր հայկական արմատներից, սիրահարված է Ֆրանսիային, եւ ուզում է ֆրանսիական նավագնացին իր փայլը հաղորդել:

Գ. Ա.

ՆԱԻՐԻ ՏՈՒՐԻՍՏ

Ֆիրման առաջարկում է ուղեւորությունների հարուստ ընտրություն՝ բիզնեսի հնարավորություն, հրապուրիչ շրջագայություն, հանգիստ:

ԵՐԵՎԱՆ - ԲՐԵՍՏ - ՎԱՐՇԱՎԱ
հունիսի 18-ին, հուլիսի 2-ին,
ուղեգրի արժեքը $160

ԵՐԵՎԱՆ - ՎԱՐՇԱՎԱ - ԵՐԵՎԱՆ
հունիսի 27-ին, հուլիսի 4-ին եւ 11-ին,
ուղեգրի արժեքը մի ուղղությամբ՝ $220,
լրիվ արժեքը՝ $380

ԵՐԵՎԱՆ - ՍՏԱՄԲՈՒԼ - ԵՐԵՎԱՆ
հունիսի 28-ին, հուլիսի 11-ին,
5 օր ,(հյուրանոց, նախաճաշ, ընթրիք)
ուղեգրի արժեքը $480

ԵՐԵՎԱՆ - ԹԵՀՐԱՆ - ԵՐԵՎԱՆ
(ավտոբուսով) հուլիսի 7-ին եւ 14-ին,
5 օր.(հյուրանոց, նախաճաշ եւ ընթրիք)
ուղեգրի արժեքը $320

ԵՐԵՎԱՆ - ՎԱՐՇԱՎԱ - ԻՍՊԱՆԻԱ - ԵՐԵՎԱՆ
օգոստոսի 5-ին, 14 օր
ուղեգրի արժեքը $850

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ (Բալատոն)
հունիսի 20-ին,
8 օր, (հյուրանոց, սնունդ)
ուղեգրի արժեքը $630

ԵՐԵՎԱՆ - ՀԱԼԵՊ - ԵՐԵՎԱՆ
14 օր (միայն ճանապարհ)
ուղեգրի արժեքը $280

ՎՃԱՐՈՒՄԸ ԴՐԱՄՈՎ

«ԷՐԵԲՈՒՆԻ» հյուրանոց, գլխ. մասնաշենք, 430, 457, 460 սենյակ Հեռ. 56-04-94, 58-05-40, 56-05-70
«ԱՆԻ» հյուրանոց, 328, 524 սենյակ Հեռ. 59-43-28, 59-45-24

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ՀԱՆՑԱԳՈՐԾ ԱՇԽԱՐՀ

ԱՄՆ-ում ձերբակալվեց ռուսական մաֆիայի «կնքահայր» Յապոնչիկը

ԱՄՆ Հետաքննությունների ֆեդերալ բյուրոյի գործակալները ձերբակալեցին Վյաչեսլավ Իվանկովին, որն ավելի շատ հայտնի է Յապոնչիկ մականունով: Նա ծնվել է 1940 թ. Մոսկվայում: Քրեական աշխարհում նրա դաստիարակն է եղել Գենադի Կորկովը Մոնղոլ մականունով: 80-ական թթ. սկզբներին Յապոնչիկը ստեղծեց սեփական հանցախումբ, որի անդամները, որպես միլիցիայի աշխատակիցներ ներկայանալով, խուզարկություններ էին կատարում անաշխատ եկամուտներ ունեցող անձանց բնակարաններում: Յապոնչիկի ենթակաները առեւանգում էին ընդհատակյա միլիոնատերերին եւ խոշտանգումներով շորթում թանկարժեք իրեր ու դրամ:

Ի վերջո Յապոնչիկի հանցախումբը ջախջախվեց, իսկ ինքը դատապարտվեց 14 տարվա ազատազրկման: 1989 թվականից պայքար սկսվեց հանուն Իվանկովի վաղաժամկետ ազատման: Նրա օգտին միջնորդեցին մինչեւ օրս հարգված շատ մարդիկ: 1991 թ. նոյեմբերի 1-ին Իվանկովն ազատ արձակվեց, իսկ արդեն 1992 թ. մարտին նա որպես «12 Ա» կինոստուդիայի աշխատակից ԳՖՀ-ից անցնելով մեկնեց ԱՄՆ:

Հետագա տարիներին, ընդհուպ մինչեւ ձերբակալությունը, Յապոնչիկն ապրում էր Մայամիում, գրասենյակ ուներ Նյու Յորքում, որի վարիչը իր նախկին գործընկեր Սլիվան էր: ԱՄՆ-ում ազատ գործունեություն ծավալող ռուսաստանցի գործարարները դիմում էին հենց այդ գրասենյակ:

Ռուսաստանի իրավապահ մարմինների տվյալների համաձայն Յապոնչիկը եռանդագին զբաղվում էր նաեւ ռեքետով. իր ձեռքում էր կենտրոնացրել Ռուսաստանին հերոինի ու կոկաինի առաքման գործը: ԱՄՆ-ից Յապոնչիկը լրջորեն ազդում էր նաեւ Ռուսաստանի քրեական իրադրության վրա:

Հետաքննությունների ֆեդերալ բյուրոյի տնօրենի օգնական Ջեյմս Քեյսերի խոսքերով Ռուսաստանի եւ Կանադայի իրավապահ մարմինները անգնահատելի օգնություն են ցույց տվել ԱՄՆ-ին Յապոնչիկի ձերբակալման գործում: Վերջինս ձերբակալվեց Բրուքլինում, իր ընկերուհու բնակարանում:

Յապոնչիկին եւ իր 8 հանցակիցներին մեղադրում են ամերիկյան «Սամիր ինտերնեյշնլ» ընկերության ղեկավարներ Ալեքսանդր Վոլկովից եւ Վլադիմիր Վոլոշինից ավելի քան 3,5 միլիոն դոլարի շորթման համար:

Չնայած երկու երկրների հատուկ ծառայությունների համաձայնեցված ջանքերին, Յապոնչիկի 3 գործակիցներին հաջողվել է փախչել, հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը: Ըստ ՀԾԲ-ի տվյալների, Ռուսլան Սաղիկովը եւ ոմն Մամեդ Կարաչեւսկին գտնվում են Ռուսաստանի տարածքում, իսկ Յուրա Գլադունը թաքնվում է ԱՄՆ-ում: Ինչ վերաբերում է 55-ամյա Յապոնչիկին, ըստ ամերիկյան օրենքների, նա կարող է դատապարտվել 20 տարվա բանտարկության:

«ԻԶՎԵՍՏԻԱ»

ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐ

Ա. Արծրունին դիմել է «Միջազգային ներում» կազմակերպությանը

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: «Դրո» գաղտնի կառույցի գործով ՀՀ ԱԱՊՎ մեկուսարանում պահվող Արսեն Արծրունին մեզ անհայտ ճանապարհով նամակ է հղել «Միջազգային ներում» կազմակերպությանը, որի կրկնօրինակը գործակալության տրամադրության տակ է: Նամակը թվագրված է 23.05.95 թ.: Այնտեղ ասվում է.

«Ես, ներքոստորագրյալ Արսեն Արծրունիս, Լիբանանի հայազգի քաղաքացի, բանտարկված Հայաստանի ՊԱԿ-ի ԱԱՊՎ մեկուսարանում, ենթարկվել եմ եւ ֆիզիկական, եւ հոգեբանական տանջանքների:

Ինձ ստիպել են իրականության հետ ոչ մի կապ չունեցող ցուցմունքներ տալ: Հինգ ամիս ինձ մենակ պահել են հինգ հոգու համար նախատեսված խցում, ուր գիշերներն ահաբեկում էին ՊԱԿ-ի [illegible] 2-րդ բաժանմունքի աշխատակիցները, որոնք ոչ մի առնչություն չունեն իրավապահ կառույցին:

Չնայած քննիչներն իմ նկատմամբ ֆիզիկական ճնշումներ չեն գործադրել, բայց այդ գիշերները բավականաչափ «համոզիչ էին», որպեսզի հաջորդ օրը ես ստորագրեի բոլոր այն նախադասությունների տակ, որի մասին ինձ «բարեկամաբար» խնդրել էին նախորդ գիշեր: Մի քանի ամիս անց, երբ ես արդեն սովորել էի այդ ամենին, ինձ համար հատուկ «դիետա» սահմանեցին, որի արդյունքում, բնականաբար, զգալիորեն վատթարացավ իմ առողջական վիճակը, եւ ես կորցրի 10 կիլոգրամ կշիռ: Միաժամանակ քննիչները բարոյականության մեջ են գցել ինձ օրենքների ու ցուցմունք եւ գրավոր ցուցմունք չտալու իմ իրավունքների մեկնաբանության առումով եւ այլն: Ամենավտանգավորը անցկացված երկու առերեսումներն էին, որոնց ընթացքում ինձ ստիպում էին սուտ ցուցմունքներ տալ իմ երկու ընկերների դեմ, որոնցից մեկը Հայաստանի ընդդիմադիր կուսակցություններից մեկի ղեկավարն է:

Ինձ երկու անգամ ծեծել են, առաջինը հունվարի 9-ին եւ երկրորդը ապրիլի 24-ին, [illegible], որոնց ես արժանանում էի «մարգարիտակը» չկորցնելու համար:

Ամենը են ոչ միայն ինձ հետ առնչվող ընկերները: Ես չեմ կարող հասկանալ, թե ինչ կապ ունեմ երկու կանխամտածված սպանությունների, թմրաբիզնեսի, ահաբեկչական կազմակերպության հետ, որ ինձ է վերագրվում: Ես չեմ զարմանա, երբ Հայաստանի ՊԱԿ-ն ի վերջո ինձ վերագրի նաեւ Քենեդու սպանությունը:

Ես չեմ կարող գրել Հայաստանի գլխավոր դատախազին, քանզի նա Հայաստանի նախագահի եւ նրա խմբի ընդդիմադիր կուսակցությունների դեմ սկսված նույն խաղի մեջ է: Ես չեմ կարող հենվել հասարակական կարծիքի վրա, քանզի ընդդիմադիր մամուլն արգելվել է: Խնդրում եմ, բարի եղեք այցելել իմ բանտախուց եւ եթե չեք կարող որեւէ բան անել իմ խնդիրը լուծելու համար, գոնե ինչ-որ բան արեք Հայաստանում մարդու իրավունքների պաշտպանության ուղղությամբ: Ի վերջո, մենք միայն մի կյանք ենք ապրում, իսկ Հայաստանը, հաստատ եմ, հավերժ է»: ■

Թուրք-ղազախական գործակցություն

Նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը Ղազախստանի Հանրապետությունում շարունակում է իր պաշտոնական հանդիպումները: Հունիսի 13-ին Ալմա Աթայում նախագահական նստավայրում Դեմիրելին ընդունեց Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւը: Հանդիպման ընթացքում քննարկվեցին երկու երկրների միջեւ հարաբերությունների հետագա զարգացման, փոխշահավետ տնտեսական համագործակցության, մշակութային կապերի ամրապնդման վերաբերյալ մի շարք խնդիրներ: Երկու երկրների նախագահների միջեւ տեղի ունեցած առանձնազրույցի ընթացքում շոշափվեցին նաեւ տարածաշրջանին վերաբերող եւ միջազգային կարեւորություն ներկայացնող մի շարք հարցեր: Հանդիպման ընթացքում Դեմիրելն ասաց. «Եղբայրական Ղազախստանի հետ փոխհարաբերությունների եւ համագործակցության հետագա զարգացման առումով երկու երկրներում էլ առկա է անհրաժեշտ քաղաքական կամք»: Այնուհետեւ Դեմիրելը հանդիպումներ ունեցավ գործարար շրջանների ներկայացուցիչների հետ: Շոշափվեցին փոխադարձ ներդրումներին առնչվող հարցեր: Պաշտոնական այցելության շրջանակներում ստորագրվեցին Ալմա Աթայում թուրքական մի ֆիրմայի կողմից 5 աստղանի հյուրանոցի եւ վերականգնողական կենտրոնի կառուցման վերաբերյալ արձանագրությունները: Հանդիպումները շարունակվում են:

ԹՆՋՈՒԿ

Հանձնաժողովի նախագահին նշանակում են եւ հանում

Երեկ Սպանդարյան շրջանի ժողկրթբաժնի թիվ 204 մսուր-մանկապարտեզի շենքում հավաքված թիվ 56 տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամներն աշխատանքային մի քանի հարցերից զատ պետք է անդրադառնային նաեւ հանձնաժողովի նախագահի հարցին: Բանն այն է, որ օրեր առաջ հանձնաժողովի առաջին նիստը չէր կայացել քվորումի բացակայության պատճառով, եւ քանի որ օկրուգային ընտրական հանձնաժողովի ներկայացուցչի բացակայությամբ հանձնաժողովի նախագահի հարցն այլեւս չէր կարելի հետաձգել, նրա ընտրությունը վերապահվեց վերադաս մարմիններին, որոնք էլ մանկապարտեզի աշխատակցուհի Նարինե Սարգսյանին նշանակեցին նախագահ:

Հունիսի 6-ին կայացած հանձնաժողովի առաջին նիստն առանց առարկության «ճանաչեց» նախագահի նշանակումը եւ ընտրեց տեղակալ ու քարտուղար: Իսկ մեկ շաբաթ անց 9-րդ օկրուգի ընտրական հանձնաժողովի նախագահ պրն. Մինասյանը, ներողություն խնդրելով տիկին Սարգսյանից, հայտնել էր, որ ԿԸՀ-ն դադարեցրել է նրա գործունեությունը նոր նախագահ նշանակելով Ազգային ժողովի աշխատակցուհի Ռիմա Մանուչարյանին:

Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամները երկար սպասեցին օկրուգայինի ներկայացուցչին, որը պետք է հայտներ իրենց իսկ կողմից նշանակված «հին» նախագահի լիազորությունները կասեցնելու մասին եւ ներկայացներ «նորին»: Բայց ոչ ոք չներկայացավ: Նիստը վարեց Նարինե Սարգսյանը, հայտնելով, որ նախագահի լիազորությունները ցած չի դնում: Հանձնաժողովի անդամները իրենց վրդովմունքը հայտնեցին օկրուգային հանձնաժողովի առաջարկած փոփոխության եւ նրանց ներկայացուցչի նիստին չներկայանալու համար:

Ի դեպ, նիստին մասնակցում էր նաեւ նախագահության նոր թեկնածուն:

ՅՈՒՐԻ ՍԱՀԱԿՅԱՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ.
Վաճառվում է ՇՈՂԱԿԱԹ-ԱԶԳԻ 500 քմ տարածությամբ. Ձորաղբյուրի 2-րդ զանգվածում.
Տեղեկությունների համար զանգահարել 58-18-41 հեռախոսահամարով:

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Սեքողական ուղեցույց. լրացում

Ի լրացումն «Ազգի» հունիսի 14-ի լրատվության լեզվի ոճական տեսչությունը հաղորդում է

1. Այս տարվա շրջանավարտները քննություն են հանձնելու հուլիսի 6-10-ը տարածաշրջանային 23 կենտրոններում եւ Երեւան քաղաքի 8 շրջաններում:

2. Տարածաշրջանային կենտրոն են հաստատված հետեւյալ շրջկենտրոնները առաջինը նշվածը.

1. Կապան, Մեղրի
2. Գորիս
3. Սիսիան
4. Եղեգնաձոր, Վայք
5. Արարատ
6. Արտաշատ
7. Մասիս
8. Սեւան, Կրասնոսելսկ
9. Կաձո
10. Մարտունի, Վարդենիս
11. Իջեւան, Դիլիջան, Տավուշ
12. Ստեփանավան, Տաշիր
13. Վանաձոր, Գուգարք, Սպիտակ
14. Գյումրի, Ախուրյան, Ամասիա
15. Արթիկ, Ախուրյան, Անի
16. Էջմիածին
17. Արմավիր
18. Աշտարակ, Նաիրի
19. Թալին, Բաղրամյան
20. Ապարան, Արագած
21. Կոտայք
22. Հրազդան, Չարենցավան
23. Թումանյան, Նոյեմբերյան

Արսեն Պլզյան
Ազգի ոճական տեսչության
լրատվության բաժնի պետ

«ԱԵՐՈՖԼՈՏ»
ռուսական միջազգային ավիաուղիներ
Հունիսի 18-ից

«ԱԵՐՈՖԼՈՏ» ավիաընկերությունը շաբաթվա 1-ին, 3-րդ, 5-րդ եւ 7-րդ օրերի Երեւան-Մոսկվա ՍՈՒ-193/194 ցերեկային չվերթներին (մեկնումը Երեւանից 15.50-ին) զուգահեռ սկսում է իրականացնել ՍՈՒ-191/192 Դ գիշերային լրացուցիչ չվերթներ հետեւյալ չվացուցակով.

Մեկնումը «Շերեմետեւո - 1»-ից	21.45	2-րդ, 4-րդ, 7-րդ օրերին
Ժամանումը Երեւան	00.15	1-ին, 3-րդ, 5-րդ օրերին
Մեկնումը Երեւանից	01.35	1-ին, 3-րդ, 5-րդ օրերին
Ժամանումը «Շերեմետեւո - 1»	04.15	1-ին, 3-րդ, 5-րդ օրերին

Առաջարկվում են տրանսպորտման բիզնես եւ էկոնոմ կարգեր

Օգտվեցե՛ք «ԱԵՐՈՖԼՈՏ»-ի նոր չվերթից
եւ կգնահատեք նրա առավելությունը

Այս չվերթը հնարավորություն կտա Ձեզ արդեն վաղ առավոտյան լինել Մոսկվայում:
Մոսկվայով միջանկյալ չվերթի դեպքում այն կազատի Ձեզ այնտեղ գիշերելու անհրաժեշտությունից:

Երեւան, Սարյան 22
Գլխավոր փոստատուն, 1-ին հարկ
«ԱԵՐՈՖԼՈՏ»-ի գործակալություն

Հեռ. 53-21-31
22-35-80

«Նոյեմբերյան» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1860 Տպաքանակը 7000 Ստորագրված է տպագրության 14. 06. 1995 Գինը 40 դրամ

digitised by A.R.A.R.@